

DINAS PENDIDIKAN
PROVINSI JAWA TIMUR

SEKKAR ASSRÈ 1

Pangajhârân Bhasa Madhurâ
Ka'angghuy Moréd SD/MI Kellas 1

Adhâsar Pergub No. 19 Taon 2014
Muatan Lokal Bahasa Daerah Madura

Pangajhârân Bhâsa Madhurâ

SEKKAR ASSRÈ

Ka'angghuy morèd SD/MI kellas 1

Pangangghit:

Drs. Bambang Hartono Hamzah

H. Sastro

Isya Sayunani, S.Pd

Dr. Abdul Gani, M.Pd

Rusliy, M.Pd

Moch. Mi'rod Wiranto S.Pd SD

Moh. Zaini, M.Pd.

Sulaiman Sadik

Moh. Hafid Effendy, M.Pd.

Siti Fatimah, M.Pd

H.M. Dradjid, BA

Drs. H. Muakkam

Penelaah:

Prof. Dr. H. A. Syukur Ghazali, M.Pd.

Penyelia:

Drs. H. Heru Asri Poernomo, M.Si., M.Pd..

ISBN 978-602-404-021-5 (no. jil. Lengkap)

ISBN 978-602-404-022-2 (jil. 1)

Prakata

Kepala Dinas Pendidikan Provinsi Jawa Timur

Assalamu'alaikum Wr. Wb.

Bahasa Madura termasuk bahasa daerah yang digunakan di sekitar masyarakat Madura atau daerah tapal kuda yang telah dipelihara dengan baik oleh penuturnya, hal ini patut dihargai dan dipelihara karena bahasa daerah ini merupakan salah satu kebudayaan.

Seminar bahasa daerah di Yogyakarta menentukan bahwa bahasa daerah termasuk bahasa yang besar penuturnya dan mempunyai tradisi sastra. Insya Allah bahasa Madura memenuhi pada ketentuan tersebut. Sebab yang menggunakan bahasa Madura penuturnya kurang lebih sepuluh juta orang termasuk semua yang ada di Madura dan anak cucu Madura yang ada di pesisir timur dan pesisir utara Madura. Selain itu, sastra Madura sudah terdengar baik di pulau Madura maupun di luar Madura, baik sastra lisan atau tulisan. Oleh karena itu, untuk memelihara dan melestarikan demi kemajuan bahasa daerah sangat perlu pedoman ejaan yang baku, tata bahasa, penelitian bahasa dan sastra, serta penuntun bahasa dengan ikhtiar yang lain.

Buku Sekkar Assrè ini sangat baik digunakan di SD/MI. Semoga buku Sekkar Assrè ini bisa digunakan di pulau Madura dan di sekitar pulau Madura serta bisa digunakan oleh orang Madura yang ada di pesisir timur dan pesisir utara Madura. Semoga Allah yang Maha Kuasa dan Maha Pengasih memberikan keberkahan dan ridho-Nya kepada buku pelajaran ini, sehingga bisa tumbuh dan berkembang pemakai bahasa daerah Madura sesuai dengan harapan kita semua. Amin.

Wassalamu'alaikum Wr.Wb.

Surabaya, Agustus 2016
Kepala Dinas Pendidikan
Provinsi Jawa Timur

Dr. SAIFUL RACHMAN, MM., M.Pd.
Pembina Utama Madya
NIP. 19590503 198503 1 018

Dhâdhabuwân Kepala Dinas Pendidikan Provinsi Jawa Timur

Assalamu'alaikum Wr.Wb.

Bhâsa Madhurâ tamaso' bhâsa dâera sè èghuna'aghi mènangka parab hut lâng-saghulung è dâlem masyarakat sarta èpertè kalabân saè sareng ra'yattèpon, bhâdhi èyarghâi tor èpèyara amarghâ bhâsa dâera ghâpanèka aropa'aghi sala sèttong kabhudhâjân Madhurâ. Seminar bhâsa dâera è Jukjâ, nantowaghi jhâ' bhâsa dâera sè kabilâng rajâ manabi ghungghungnga orèng sè aghuna'aghi bânnya' sarta aghâdhuwân tradisi sastra. Insya Allah bhâsa Madhurâ nyokopè dâ' duwâ' katantowan bhuru. Sè sapanèka sabâb sè aghuna'aghi bhâsa Madhurâ langkong dâri sapolo juta orèng, sadhâjâ sè bâdâ è Polo Madhurâ sareng na' Poto Madhurâ sè bâdâ è pasèsèr tèmor sareng dâjâ è Jhâbâ Tèmor.

Jhughân sastra Madhurâ ampon kaonang saè sastra lèsan otabâ sastra tolèssèpon. Ka'angghuy mađâpa' dâ' ka maksod pamèyara'an, pamertè, sareng ka'angghuy kamajhuwânnèpon, ghi' sanget marlowaghi bâdâna pandhuman èjhâ'ân sè baku, paramasastra, panalèktèghân bhâsa sareng sastra, panonton bhâsa sareng èhtèyar laènnèpon. Buku Pangajhârân SEKKAR ASSRÈ ka'dinto saè manabi èghuna'aghi neng Sekola'an-sakola'an sè aghuna'aghi bhâsa Madhurâ.

Malar moghâ buku SEKKAR ASSRÈ ka'dinto bisa èghuna'aghiyâ è Polo Madhurâ sareng lo-polo laènnèpon sè bâdâ è sakobhengnga Polo Madhurâ sareng sadhâjâ orèng Madhurâ sè bâdâ è pasèsèr tèmor sareng dâjâ è Jhâbâ Tèmor. Jhughân malar moghâ Ghustè Allah Sè Maha Bellâs tor Asè aparènga karidâ'ân sareng kabherkadâhân, dâ' buku ka' dinto sarta èparèngana jhurbhu tor dhuluk kantos andhâddhiyaghi parab hut pangajhârân bhâsa Madhurâ sè abhunga'aghi.

Wassalamualaikum Wr. Wb.

Sorbhâjâ, Agustus 2016
Kepala Dinas Pendidikan
Provinsi Jawa Timur

Dr. SAIFUL RACHMAN, MM., M.Pd.

Pembina Utama Madya

NIP. 19590503 198503 1 018

PYATORAN PANGANGGHIT

Sapèsan amojhi sokkor dâ' Allah sè Amorbâ Jhâghât, buku " SEKKAR ASSRÈ" ampon lastarè è ecap.

Buku ka'dinto èkaparlo mongghu morèd SD/Mi, akor sareng kurikulum 2013 sè ampon bâdâ è Pergub no. 19 taon 2014. Pramèla dâri ka'dinto èso'on dâ' sadhâjâ ghuru sè molang neng SD/Mi ngakorraghi dâ' sadhâjâ pandhuman sè ampon ètantowaghi neng Kurikulum kasebbut.

Tanto bisaos neng buku ka'dinto bâdâ pan-saponapan parkara sè korang sondhuk mongghu pamangghi para ghuru. Pangangghit ampon atarèka masamporna'a èssèna buku ka'dinto, namong sadhâjâna tabâtes dâ' kamampowan sè èsandhâng pangangghit.

Tambâ'an pamangghi dâri para ghuru ngambri sampornana buku ka'dinto, pangangghit mator sakalangkong.

PYATORAN PENYELIA

Kabiddhân kaulâ mojhi sokkor dâ' Allah Sè Maha aghung, amarghâ buku Pangajhârân Bhâsa Daerah Madhurâ sè abhul-ombhul SEKKAR ASSRÈ ampon lastarè èpaterbi'.

Buku pangajhârân ka'dinto èsoson ka'angghuy ma-loma dâ' sadhâjâ morèd sè alâng-saghulung sareng bhâsa Madhurâ rès-a'rèna. Bhâb ka'dinto sanget rajâ ghunana ka'angghuy mertè bhuḍhâjâ Madhurâ, sabâb bhâsa ka'dinto mènangka bâi' dâlemma bhuḍâjâ. Manabi sadhâjâ ngangodâdhân ta' angghâḍhuwi ghuli enneng akadhi sè kasebbhut, madhâ'â rogina orèng Madhurâ.

Buku ka'dinto lastarè lèbât lalampa'an sè cokop abit, jhughâ bhinareng ka'addhrenganna para Pangangghit sè ta' cokbâ asabbhil kantos lastarè, akor sareng ngen-angen sè èkamaksod. Pan-saponapan papangghiyân ampon è bâdâ'âghi ka'angghuy ngaollè ngen-angenna kaulâ Panjhennengngan sadhâjâ.

Dhâsar panyosanan buku pangajhârân panèka :
Pergub nomer 19 taon 2014 terbi' tangghâl 03 April 2014.

Nyoson buku pangajhârân ka'dinto sakalangkong bânnya' alangan sareng sangghâ roghina, è antarana amanca bârnana logat/dialèk sareng èjhâ'ân Madhurâ sè ampon èpaterbi' sareng Balai Bahasa Jhâbâ Tèmor taon 2011. Nangèng, dâri addrengngan para pangangghit, alhamdulillah sadhâjâna bisa kalampan kalabân saè.

Bhântowan pamangghi para ghuru nyopprè sampornana èssèna buku ka'dinto è bingkèng arè sanget èkabhuto.

Saka'dinto pamator, mator sakalangkong.

Èssèna Buku

Pyatoran Pangangghit	v
Pyatoran Penyelia/ Penyelaras.....	vi
Pyatoran Kakandiknas Provinsi Jatim	vii

SEMESTER 1

Pangajhârân 1 Tema :	
Diri Sendiri.....	1
Pangajhârân 2 Tema:	
Kegemaranku.....	18
Pangajhârân 3 Tema	
Kegiatanku.....	31
Pangajhârân 4 Tema :	
Keluargaku.....	48

SEMESTER 2

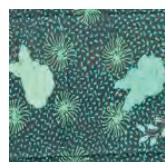
Pangajhârân 5 Tema :	
Pengalamanku.....	69
Pangajhârân 6 Tema:	
Lingkungan Bersih, Sehat dan Asri.....	92
Pangajhârân 7 Tema :	
Benda, Binatang Dan Tanaman Di Sekitarku	106
Daftar Pustaka	117

Semester 1

Pangajhârân

1

Diri sendiri

Bâburughân beccè'.

Toro' oca' ka orèng towa bân ka ghuruna,
sopajâ dhâddhi orèng sè moljâ.

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâ'ân dâri ghuru
kantos morèd ngartè dâ' maksottèpon

Aba gafur abana niða. èbhu amèna èbhuna
niða. niða ana' sarèyang. alè'na niða nyamana
aði. alè'na aði anyama nono.
niða, aði bân nono satarètan.
nono ana' bungso.

niða kana' bhâghus. aði kana' bhâghus.
kana' sè bhâghus iyâ arèya kana' sè atoro' oca'
ka ðhâbuna orèng towana bân ka ghuruna.

Kompetensi dasar

- 3.1 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi bunyi bahasa daerah yang didengar dengan tepat
- 4.1 Melaftalkan bunyi bahasa daerah yang didengar dengan tepat

Indikator:

- 3.1.1 mencocokkan gambar sesuai dengan bunyi yang didengar.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâmbhâr sè bâdâ tor aparènga
conto carana maca ngèjhâ kantos morèd ngobâsanè nyamana
bhârâng sè èmaksot tor kennal dâ' horop sè bâdâ.

A.

abâssaghi ghâmbhâr è bâbâ rèya !

a ba

è bhu

ni da

a di

no no

B.

koca'aghi ca'-oca' è bâbâ rèya kalabân
nèro carana ghuru !

a b a

è b h u

n i ɖ a

n o n o

a ɖ i

n - i ɖ - a

a ɖ - i

ni - ɖ a

a - ɖ i

ni ɖ a

a ɖ i

Latèyan 1.1

bâca kalabân cara èjhâ nèro carana ghuru !

a b a
a b a
a b a

è bh u
è bhu
è bhu

a b a è bhu

n i ɖ a n o n o a ɖ i

n i ɖ a n o n o a ɖ i

n i ɖ a n o n o a ɖ i

a ɖ i a lè' na n i ɖ a

a ɖ i a lè' na n i ɖ a

a ɖ i a lè' na n i ɖ a

n o n o a lè' na a ɖ i

n o n o a lè' na a ɖ i

n o n o a lè' na a ɖ i

no no a lè' na a ɖ i

g a f u r a b a n a a ɖ i

g a fur a ba na a ɖ i

g a f u r a b a n a a ɖ i

ga fur a ba na a ɖ i

a	m	è	n	a	è	b	h	u	n	a	n	i	ḍ	a
a	m	è	n	a	è	b	h	u	n	a	n	i	ḍ	a
a m è n a					è b h u n a					n i ḍ a				

a mè na è bhu na ni ḍa

Latèyan 1.2

**Abâssaghi ghâmbhâr è bâbâ rèya bân
tèrowè carana pamaossa ghuru !.**

o bu'

m a t a

s o k o

t a n a ng

k o p è ng

c o l o'

latèyan 1.3

akorraghi tolèsanna bân ghâmbhâr !

1. o bu'

=

1

2. ma ta

=

2

3. ta nang = 3
4. ko pèng = 4
5. co lo' = 5
6. so ko = 6

latèyan 1.4

**bâca kalabân cara èjhâ tèrowè pamaossa
ghuru !**

ga – fur a – ba – na ni – ða
 g – a – f – u - r a – b – a – n – a n – i – ð – a
 ga – fur a – ba – na ni – ða
 ga fur a ba na ni ða

a – mè – na è – bhu – na a – ði
 a – m – è – n – a è – bh – u – n - a a – ð – i
 a – mè – na è – bhu – na a – ði
 a mè na è bhu na a ði

a - di a - lè' - na n i - ða
a - ð - i a - l - è' - n - a n - i - ð - a
a - di a - lè' - na n i - ða
a di a lè'na ni ða

no - no a - lè' - na a - di
n - o - n - o a - l - è' - n - a a - ð - i
no - no a - lè' - na a - di
no no a lè' na a di

C.

bâca patètè ghâncaran è bâbâ rèya
kalabân tèro pamacana ghuru !

a ba ga fur ngo bu a jâm
a jâm ma bân nya'
bâ ðâ a jâm la kè'

bâ dâ a jâm bi nè'

a jâm bi nè' a tel lo ran.

tel lor ra è pa dhâd dhi bu ñu'

bu ñu' na a jâm nya ma na pè tè'

D.

tolès paterros oca' è bâbâ rèya pabhâghus !

ng o b u a j â m

ng	o	b	u				
----	---	---	---	--	--	--	--

a j â m l a k è'

--	--	--	--	--	--	--	--

a j â m b i n è'

--	--	--	--	--	--	--	--

t e l l o r a j â m

--	--	--	--	--	--	--	--	--

b u d u' n a a j â m

Kompetensi dasar

3.1 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi bunyi bahasa daerah yang didengar dengan tepat

4.1 Melafalkan bunyi bahasa daerah yang didengar dengan tepat

Indikator:

3.1.2 mengidentifikasi bunyi bahasa dari teks kalimat yang didengar

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân tor aparènga conto carana maca ngèjhâ kantos morèd ngobâsanè sè akhèrra morèd lancar maca.

E.

Bâca patètè kalabân cara èjhâ !

ni ða a sa ko la

a ði a sa ko la

ni ða bân a ði a sa ko la

no no a ma èn è am pèr

a ma èn ka dhi bi' ân
a di bân no no a lè' na ni da

latèyan 1.5

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !

1. sa pa sè a sa ko la ?

.....

2. no no a ma èn è dim ma ?

.....

3. sa pa sè man dâ ?

.....

4. è dim ma ni da sè a sa po wan ?

.....

latèyan 1.6

akorraghi ghâmbhâr bân tolèsanna !

1. a jâm

2. ta nang

3. ghâ jhâ

4. eb bal

5. bâlâng

6. Bilis

Kompetensi dasar

3.1 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi bunyi bahasa daerah yang didengar dengan tepat

4.1 Melafalkan bunyi bahasa daerah yang didengar dengan tepat

Indikator :

4.3.2 Mengucapkan bunyi bahasa daerah yang didengar dengan lafal yang tepat

**bâca kalabân èjhâ tèrowè carana
ghuru !**

o bu' = ram bhut

ma ta = so ca

ko pèng = kar na

ta nang = as ta

co lo' = lè san

pè pè = am bhungan

cè thak = sèra

so ko = pa dhâ

ghi ghi = bâ jhâ

latèyan 1.7

**bâca patètè okara è bâbâ rèya kalabân
keccap sè teppa' !**

1. o bu'

bhâ sa èng ghi bhun ten na ram bhut

2. ma ta

bhâ sa èng ghi bhun ten na so ca

3. co lo'

bhâ sa èng ghi bhun ten na lè san

4. ko pèng

bhâ sa èng ghi bhun ten na kar na

5. ta nang

bhâ sa èng ghi bhun ten na as ta

6. so ko

bhâ sa èng ghi bhun ten na pa dhâ

7. è long

bhâ sa èng ghi bhun ten na pa ngam bhung

Kompetensi dasar

3.1 Mendengarkan, memahami,dan mengidentifikasi bunyi

bahasa daerah yang di dengar dengan tepat

4.1 Melafalkan bunyi bahasa daerah yang di dengar dengan tepat

Indikator:

4.3.3 mengeja kata yang di dengar

G.

bâca kalabân cara èjhâ bân keccap sè teppa'!

a ba bân è bhu

a - ba bân è – bhu

a ba bân è bhu

ni ða a sa la man

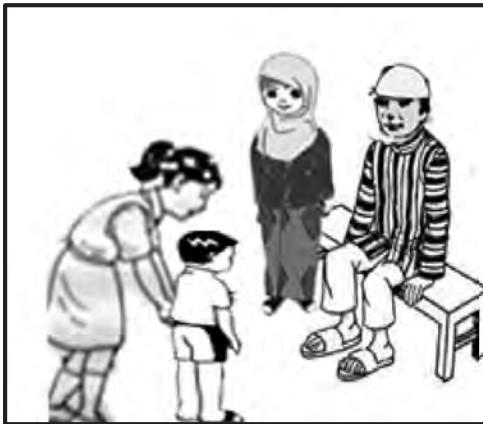
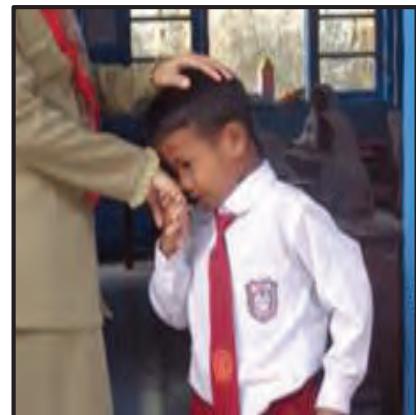
ni – ða a – sa – la – man

ni ða a sa la man

a ḫ i a sa la man

a – ḫ i a – sa – la – man

a ḫ i a sa la man

an ḫhâp a sor.

ni da bân a ḫ i an ḫhâp
a sor.

an ḫhâp a sor ka a ba bân
è bhu na.

an ḫhâp a sor ar tè na
a tèng ka bhâ ghus.

a tèng ka bhâ ghus ka a ba bân è bhu na.

latèyan 1.8

**nyoson horop sè bâdâ dâlem kothak ka bâbâ
otabâ kaèrèng sè akor bân nyamana
ghâmbhâr, bilâ ètemmo pas tolès pakandhel
kantha contona !**

1

2

3

4

5

6

conto :

t	n	a	g	t	a	n	a	n	g
a	g	h	n	h	k	m	n	j	d
n	a	s	o	k	o	a	b	i	k
a	k	a	b	a	b	t	i	k	o
n	a	p	u'	c	i	a	b	a	p
g	n	o	h	a	c	o	l	o'	è
t	h	l	b	i	b	i	r	è	n
a	a	è	a	g	y	r	k	c	g

Pangajhârân

2

Kegemaranku

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâ'ân dâri ghuru,
èmaos kalabân cara èyèjhâ kantos morèd bisa
nèro tor ngartè dâ' maksottèpon.

ni ða a jhâr ta ri
ta ri na ta ri ma dhu râ
nya ma na ta ri ron ñing
ni ða sa kan ca' an pa ðâ lè bur
sè nga jhâ ri ghu ru ke sen nè yan
a ði ka ðâ ruy ter ro no ro' a kè ya

Bâburughân beccè'.

Bhâjheng asakola, pabhâjheng ajhâr maca bân nolès
sopajâ dhâddhi orèng pènter, aghuna ka orèng laèn

Kompetensi dasar

3.2 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi huruf lepas untuk menulis kata dan kalimat sederhana sesuai kaidah.

4.2 Menebalkan dan menyalin huruf lepas pada kata atau kalimat sederhana sesuai kaidah

Indikator

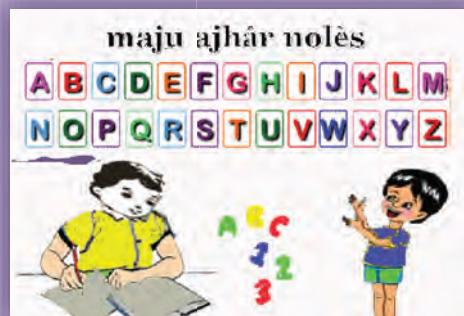
3.2.1 mengidentifikasi huruf lepas untuk menulis kata.

Petodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb carana maca èjhâ tor nolès kantos morèd ngobâsanè maca tor nolès horop sè èmaksot tor kennal dâ' horop sè è tolès.

A.

bâca patètè pas ebblat bân tolès
pabhâghus!

conto carana nolès :

ā i u è o

a	i	u	è	o
↓	↓	↓	↓	↓
a	i	u	è	o

ebblat bân tebbelli

a	i	u	è	e	o
b	c	d	f	g	h
j	k	l	m	n	p
r	s	t	w	y	

ni ða
↓
n i d a

a ta ri
↓
a t a r i

ta ri
↓
t a r i

ron ðing
↓
r o n ð i n g

ebblat bân tebbelli

ebblat bân tebbelli

B. bâca patètè pas tolès papaðâ bân
contona !

conto :

a ð i

tolès papaḍâ bân contona !

n i d a

a ḍ i a m a è n

a b a b â n è b h u

a ḍ i m a n ḍ i

n i d a a s a k o l a

C.

bâca patètè kalabân cara èjhâ okara
è bâbâ rèya tèndhâ pamaossa ghuru !

è bhu a mas sa' è dâ por.

è-bh-u a-m-a-s-s-a' è dâ-p-o-r.

è bhu a mas sa' è dâ por.

èbhu amassa' è dâpor.

n o n o a m a è n.

n - o - n - o a - m - a - è - n.

no no a m a è n.

nono amaèn.

a di a ma èn la jâ ngan.

a-d-i a-m-a-è-n l-a-j-â-ng-a-n.

a di a ma èn la jâ ngan.

adi amaèn lajângan.

ni ða a ma èn ka rèt.

n - i - ð - a a - m - a - è - n k - a - r - è - t.

ni ða a ma èn ka rèt.

niða amaèn karèt.

Petodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb carana maca kalabân cara è ejhâ kantos morèd ngobâsanè horop sè èmaksot, sarta morèd bisa lancar maca.

D.

**bâca patètè kalabân cara èjhâ okara è
bâbâ rèya tèndhâ pamaossa ghuru !**

ni ða a jhâr ta ri.

n-i-ð-a a-jh-â-r t-a-r-i.

ni ða a jhâr ta ri.

niða ajhâr tari.

nya ma na ta ri ron ðing.

ny-a-m-a-n-a t-a-r-i r-o-n-ð-i-ng.

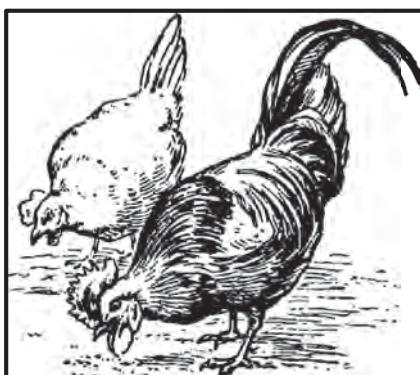
nya ma na ta ri ron ðing.

nyamana tari ronðing.

latèyan 2.1

**bâca okara èbâbâ rèya kalabân teppa' noro'
pètodhuna ghuru!**

bâ dâ a jâm la kè'.
bâ dâ a jâm bi nè'.
a jâm la kè' a ka ron no'.
a jâm bi nè' a ko tak.
a jâm bi nè' a tel lo ran.

a jâm la kè' ra jâ è seb bhut pa jhân ten.
a jâm bi nè' sè a bu du' ân è seb bhut pa ngor bhi.
pè tè' bu du' na a jâm.
ngo bu a jâm bi sa ngon tong nga ghi.
sa bâb a jâm bi sa è jhu wâl.
tel lor ra bi sa è jhu wâl kè ya.

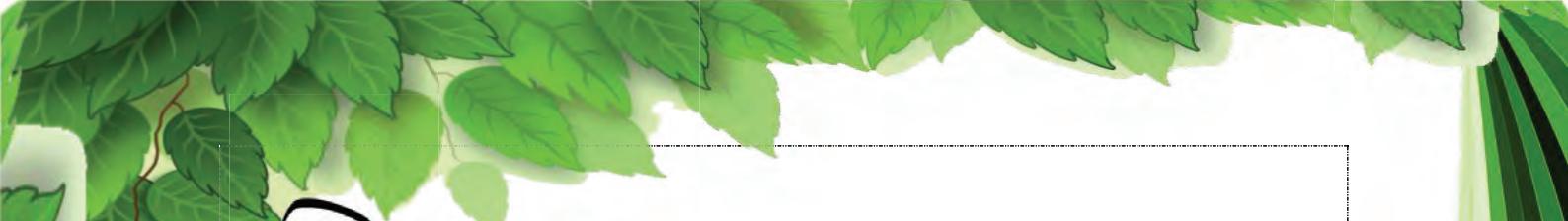
latèyan 2.2

bâca okara rèya, pas tolès pabhâghus !

rambhutta aba potè =

socana èbhu mèra =

padhâna aba bârâ =

karnana èbhu bârâ =

astana anom loka =

lèsanna anom loka =

sèrana aba loka =

bâjhâna èbhu potè =

bâdhânana anom mencol =

latèyan 2.3

bâca okara rèya patètè noro' pètodhuna ghuru!

ni ða a sa po wan ta nè yan.
ta nè yan na bher sè.
po sa po na ðâ ri lèn tè.
nya ma na po sa po lèn tè.

a ði no lo ngè a ba na.

ma ka nè a jâm è bu ði na
beng ko na.

bâ ðâ a jâm la kè', bâ ðâ a jâm
bi nè'.

a jâm bi nè' a ko tak.

a jâm la kè' a ka ron no'.

no no ta' a sa ko la.
po la na ta' co kop o mor.
no no a ma èn è beng ko na.
a ma èn lè ke r bân sa la èn na
bi lâ ma rè a ma èn,
no no èn tar ka è bhu na.

Kompetensi dasar

- 3.2 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi huruf lepas untuk menulis kata dan kalimat sederhana sesuai kaidah.
- 4.2 Menebalkan dan menyalin huruf lepas pada kata atau kalimat sederhana sesuai kaidah

Indikator

- 4.2.2 Menyalin sebuah kata dengan huruf lepas.

E.

**tètènè tolèsan è bâbâ rèya pas tolès
pabhâghus !**

pa' ga fur a ba na a di.
è bhu a mè na è bhu na ni da.
a di ka ka' na no no.
ni da, a di, no no sa ta rè tan.
sa ta rè ta nan pa dâ ro kon.

no no a lè' na a di.
no no a lè' na ni da.
no no a ma èn eb bal.
a ma èn eb bal è ta nè yan.

Kompetensi dasar

- 3.2 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi huruf lepas untuk menulis kata dan kalimat sederhana sesuai kaidah.
- 4.2 Menebalkan dan menyalin huruf lepas pada kata atau kalimat sederhana sesuai kaidah

Indikator

- 4.2.3 Membaca kalimat sederhana yang menggunakan "*vocal alos berra' / dhâmmang*" dengan tepat

F.

**bâca patètè ghâncaran è bâbâ rèya noro'
pètodhuna ghuru!**

ni ɖa a jhâr ma ca

sè è bâ ca bu ku bhâ sa ma dhu râ.

ni ɖa bhâ jheng a jhâr.

ni ɖa bhân jhur ma ca.

sab bhân a rè ni ɖa a jhâr ma ca.

a ɖi a jhâr nga jhi.

nga jhi ka kè mo nér.

kè mo nér mo rok è lang ghâr.

sab bhân arè a ɖi a jhâr nga jhi.

latèyan 2.4

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !

1. sa pa sè a jhâr ma ca ?

.....

2. bu ku a pa sè è bâ ca ni da ?

.....

3. sa pa sè bhâ jheng a jhâr ?

.....

4. sa pa sè a jhâr nga jhi ?

.....

5. a di a jhâr nga jhi ka sa pa ?

.....

G.

**bâca patètè pas tolès ghâncaran è bâbâ
rèya noro' pètodhuna ghuru!**

o bu' bhâ sa èng ghi bhun ten na ram bhut
ram bhut ta a ba po tè

ma ta bhâ sa èng ghi bhun ten na soca
so ca na è bhu mè ra

so ko bhâ sa èng ghi bhun ten na padhâ
pa dhâ na a ba bâ râ

ko pèng bhâ sa èng ghi bhun ten na kar na
kar na na è bhu bâ râ

ta nang bhâ sa èng ghi bhun ten na as ta
as ta na a nom lo ka

co lo' bhâ sa èng ghi bhun ten na lè san
lè san na a nom dus dus

cè thak bhâ sa èng ghi bhun ten na sè ra
sè ra na a ba lo ka

ghi ghi bhâ sa èng ghi bhun ten na bâ jhâ
bâ jhâ na è bhu po tè

dâ i bhâ sa èng ghi bhun ten na bâ dhâ na
bâ dhâ na na a nom men col

Kompetensi dasar

- 3.2 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi huruf lepas untuk menulis kata dan kalimat sederhana sesuai kaidah.
- 4.2 Menebalkan dan menyalin huruf lepas pada kata atau kalimat sederhana sesuai kaidah

Indikator

- 4.2.4 Menyalin kalimat sederhana dengan huruf lepas

H.

samarèna è bâca pas tolès pabhâghus !

no no bân a dî a ma èn lè ker

tolès papađâ bân cara è attas!

ka lam bhi na no no a nyar
è bhu na dâ ri pa sar
ni dâ a la ko è dâ por

a ba na bâ dâ è sa ba na

a di no lo ngè a ba na

latèyan 2.5

tolès nyamana bhârâng è bâbâ rèya !

1.

=

2.

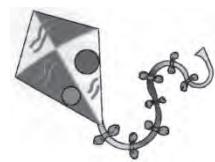
=

3.

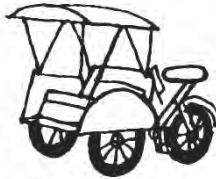
=

4.

=

5.

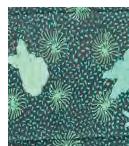

=

Pangajhârân

3

Kegiatanku

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâân dâri ghuru,
èmaos kalabân cara è èjhâ kantos morèd bisa
nèro tor ngartè dâ' maksottèpon.

ni ða bân no no a bher sè yan.
a bher sè yan bu rom bu è bu di na beng ko na.
bi lâ ma rè, ni ða bân no no dhu li man di.
ta nang bân so ko na è bher sè' è.
ka bâ tèr è teng ghâ' i pa nya kè'.
ka lam bhi na sè ko tor dhu li è sas sa kè ya.

Bâburughân beccè'.

Kennengngan sè kotor bânnya' panyakètta.
kennengngan, bhâdhân ban angghuyyâ bâ'na kodhu
bhersè

Kompetensi dasar

- 3.3 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.3 Menirukan secara lisan dan tulis teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam.

Indikator

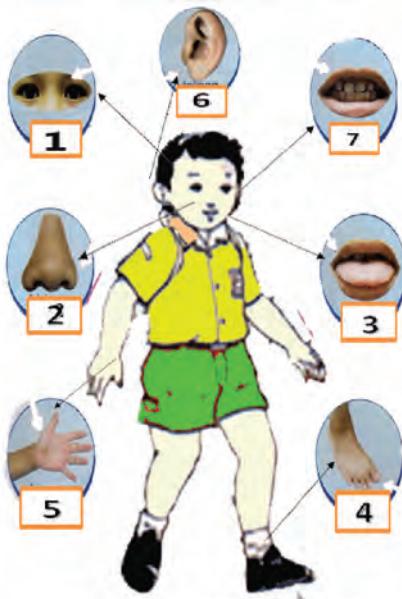
- 3.3.1 Mencocokkan gambar sesuai dengan informasi yang didengar

A.**bâca patètè jhâjhârbâ'ân è bâbâ rèya !**

bhân sabbhân manossa andi' pakakassa bhâdhân sè bisa
èghuna'aghi ka'angghuy odi' samporna, akantha :
mata èghuna'aghi ka'angghuy ngabâs.
èlong èghuna'aghi ka'angghuy nyèyom.
ghighi èghuna'aghi ka'angghuy ma alos kakanan.
colo' èghuna'aghi ka'angghuy ngakan.
soko èghuna'aghi ka'angghuy ajhâlân.
tanang èghuna'aghi ka'angghuy negghu' bhârâng.
kopèng èghuna'aghi ka'angghuy ngèdingngaghi monyè.
manossa sè korang pakakas jârèya odi'na korang samporna.
bârâmma bilâ bâdâ manossa matana rosak ?
bârâmma bila bâdâ manossa kopèngnga rosak ?
bârâmma bilâ bâdâ manossa tađâ' sokona ?
mèlana kalamon andi'na bâ'na ghennâ', jâgâ bân rabât
ajjhâ' kantos rosak!

B.

abâssaghi patètè ghâmhâr è bâbâ rèya pas
tolès apa nyamana bâng-sèbângnga
pakakassa bhâdhân akor bân nomer sè
bâdâ !

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

latèyan 3.1

- bâca okara è bâbâ rèya pas èssè'è titi'-titi' na !
1. mata	èghuna'aghi ka'angghuy
2. èlong	èghuna'aghi ka'angghuy
3. ghighi	èghuna'aghi ka'angghuy
4. colo'	èghuna'aghi ka'angghuy
5. soko	èghuna'aghi ka'angghuy
6. tanang	èghuna'aghi ka'angghuy
7. kopèng	èghuna'aghi ka'angghuy

latèyan 3.2

**bâca okara è bâbâ rèya pas tolès paterros
èssè'è titi'-titi' è bâbâ rèya !**

1. ma ta bhâ sa èng ghi bhun ten na =
2. è long bhâ sa èng ghi bhun ten na =
3. jhi lâ bhâ sa èng ghi bhun ten na =
4. so ko bhâ sa èng ghi bhun ten na =
5. ta nang bhâ sa èng ghi bhun ten na =
6. kopèng bhâ sa èng ghi bhun ten na =
7. co lo' bhâ sa èng ghi bhun ten na =
8. dâ i bhâ sa èng ghi bhun ten na =
9. cè thak bhâ sa èng ghi bhun ten na =
10. o bu' bhâ sa èng ghi bhun ten na =

latèyan 3.3

sarè ca'-oca' sè alalabânan artè è bâbâ rèya !

conto : attas >< bâbâ

1. lowar ><
2. anyar ><
3. celleng ><
4. petteng ><
5. kalowar ><

6. tajhem ><
7. koros ><
8. pandâ' ><
9. kangan ><
10. lèbâr ><

C.

bâca patètè jhâjhârbâ'ân è bâbâ rèya !

mac co wè ta nang.

ta nang ko dhu ma lo lo bher sè.

ta nang sè ko tor bân nya' pa nya kèt ta.

mac co wè ta nang bâk to nga ka na.

+ sa ma rè na nga kan ta nang bâc co wè po lè.

mac co wè ta nang a ghu na' a ghi sa bun.

ko ko sè lan thèk dhu li ket thok.

koko lan thèk è ken neng ngè pa nya két.

mac co wè so ko.

so ko sè kotor ko dhu è bâc co wè.

so ko sè ko tor bân nya' pa nya két ta.

sa ma rè na a ma èn so ko na bâc co wè.

bi lâ tè ɖu nga so ko na bâc co wè ghâl lu.

a bher sè yan ghi ghi.

ghi ghi sè ko tor bân nya' pa nya két ta.

a bher sè yan ghi ghi a ghu na'a ghi si kat.

jhâ ghâ na tè dung a si kat ghi ghi bân o dol.
sa ma rè na nga kan a si kat ghi ghi bân o dol.

ka lam bhi sè ko tor
dhu li sas sa.

ka lam bhi sè ko tor
bân nya' pa nya kêt ta.

bhâ râng sè ko tor
bân nya' pa nya kêt ta.

latèyan 3.4

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !

1. sabellunna ngakan tanang kodhu
2. samarèna ngakan tanang kodhu
3. tanang sè kotor bânnya'
.....
4. soko sè kotor kodhu
.....
5. soko sè kotor bânnya'
.....
6. ghichi sè kotor bânnya'
.....
7. asikat ghichi aghuna'aghi
.....
8. kalambhi sè kotor dhuli
.....
9. kalambhi sè kotor bânnya'
.....
10. kennengngan sè kotor bânnya'
.....

D. bâca okara è bâbâ rèya patètè!

ni ða bân no no a sa po wan.
a sa po wan è bu ði na beng ko na.
è bu ði na beng ko na bân nya' rom bu na
bu rom bu na è sa po wè pas è pa po long.

a ði no lo ngè mo wang bu - rom bu na.
è bu wâng ka ken neng ngan na rom bu.
ken neng ngan bher sè ma per na a bâ san na.
ken neng ngan bher sè ta ðâ' pa nya kët ta.

E. bâca patètè pas tolès ca'-oca' è bâbâ rèya!

1. buðu'na ajâm sè bhuru teddhâs = thok-kothok
2. buðu'na ajâm sè abâk rajâ = pètè'
3. ajâm lakè' sè la rajâ = cor-lancor

4. ajâm lakè' sè la tao nyakè èkoca' = pajhânten
5. ajâm binè' sè abudu'ân = pangorbhi
6. budu'na jhârân = bhellu
7. budu'na kata' = dhâbâ'
8. budu'na ghânta' = kabhu'dul
9. budu'na embi' = cacempè
10. budu'na kocèng = cacemmèng

latèyan 3.5

è sambhât apa ajâm lakè' sè la
rajâ?

è sambhât apa budu'na
ajâm sè bhuru teđdhâs?

è sambhât apa budu'na ajâm sè
arajâ'ân dâri thok-kothok?

è sambhât apa budu'na
kocèng?

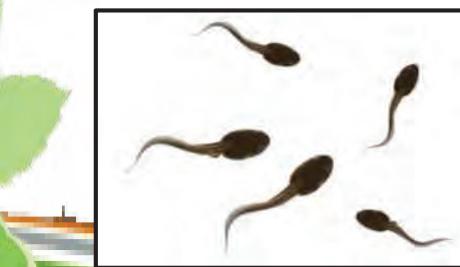

è sambhât apa budu'na embi'?

è sambhât apa budu'na
ghânta'?

è sambhât apa budu'na
ètèk?

è sambhât apa budu'na
kata' ?

Kompetensi dasar

- 3.3 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.3 Menirukan secara lisan dan tulis teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam.

Indikator

- 3.2.3 Menjelaskan isi teks.

F.

bâca patètè ghâncaran è bâbâ arèya !

sapèda anyar

ađi bân niđa èmellèyaghi sapèda anyar.

sapèđana ađi abârna mèra.

sapèđana niđa abârna potè.

ca'na abana ta' ollè nompa' sapèda ka sakola'anna

polana niða bân aði ghi' ta' sekken nompa' sapèda.

salaèn ñâri jârèya è lorong rajâ bânnya' bhâbhâjâ.

bâdâ motor, bâdâ sapèda motor sè paðâ lèbât.

niða bân aði paðâ pèrak è mellèyaghi sapèda.

nompa' sapèda

arè ahad niða bân aði nompa' sapèda

ngalèlèngè tanèyanna.

tanèyanna lèbâr tor legghâ.

niða bân aði sambi asorak pèrak nompa'
sapèdana.

ta' abit aði labu ñâri sapèdana,

to'oddhâ loka, tapè aði ta' nangès.

niða dhuli majhâghâ alè'na sè labu.

lokana dhuli èbhersè'è bân ètambhâi

latèyan 3.6

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !

1. sapa sè èmellèyaghi sapèda anyar?
2. abârna apa sapèdana aди?
3. abârna apa sapèdana niða?
4. arapa niða bân aди ma' ta' èbâghi nompa' sapèda ka sakola'anna?
5. apa bhâi bhâbhâjâ sè bâdâ è lorong rajâ?
6. arè apa niða bân aди amaèn sapèda?
7. è ðimma niða bân aди nompa' sapèda?
8. sapa sè labu ðâri sapèdana?
9. apana sè loka?
10. sapa sè nambhâi lokana aди?

latèyan 3.7

tolès paterros okara è bâbâ rèya kantos ghenna' !

1. sapèdana aди abârna
2. tanèyanna lèbâr tor
3. è lorong rajâ bhâbhâjâ.
4. ta' ollè nompa' ka sakola'anna.
5. nompa' sapèda tanèyanna.

Kompetensi dasar

- 3.3 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.3 Menirukan secara lisan dan tulis teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam.

Indikator

- 4.3.1 Menirukan pembacaan teks deskriptif

G.

kèdingngaghi pas tèrowè pamaossa
ghuru ghâncaran èbâbâ rèya!

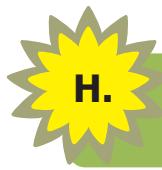

angèn bhârât

angèn bhârât iyâ arèya angèn sè talèbât santa' dâri sè biyasa. salaèn angèn bhârât, bâdâ kèya sè ngoca' angèn salèbung otabâ angèn kalang busbus. angèn jârèya padâtengnga sambi apoter, dhâddhi pa-apa sè èlèbâdhi angèn jârèya noro' apoter kèya.

angèn sè akantha jârèya, dhâddhi bhâbhâjâ. sabâb èbâkto jârèya bânnya' tamennan è sabâ robbhu, kajuwân rajâ bânnya' sè potong otabâ sempal, bâdâ kèya sè robbhu.

talèktèghi ca'-oca' sè malarat neng è ghâncaran è attas!

1. angèn bhârât = angèn sè talèbât santa' dâri sè biyasa.
2. apoter = alènglèng kalabân santa'
3. angèn salè'bung = angèn sè santa' bân apoter.
4. kalang busbus = angèn sè santa' bân apoter
5. akantha = amèndhâ /pađâ bân...
6. bhâbhâjâ = bisa dhâddhi lalojâ.
7. sempal = potongnga ranca' rajâ
8. ngastètè = tè-ngatè
9. èkennèng = ècapo'
10. lèndhu = bhumè aghuli/ a ghun jhek

latèyan 3.8

**paterros okara è bâbâ rèya akor bân ghâncaran
è attas!**

1. angèn salèbung otabâ angèn
2. angèn bhârât bâdâ sè ngoca'
3. angèn bhârât marobbhu
4. è bâkto bâdâ angèn bhârât kantha jârèya
bâ'na kodhu
5. bâdâ sè anyama angèn bhârât, bân

Kompetensi dasar

- 3.4 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.4 Menirukan secara lisan dan tulis teks deskriptif tentang anggota tubuh, pancaindra, wujud dan sifat benda, serta peristiwa alam.

Indikator

- 4.3.2 Menyalin teks deskriptif

I.

**Tolès okara è bâbâ rèya papadâ
bân contona !**

Conto :

angèn bhârât arèya bhâbhâjâ

1. kajuwân robbhu

2. èlanyo' bânjir

3. tana ghujur

4. pađina robbhu

5. bâdâ lèndhu

latèyan 3.9

**èssè'è titi'-titi' è bâbâ rèya kalabân mèlè
sala sèttong jâwâbhân sè è sađiyâ'âghi è
bâbâ!**

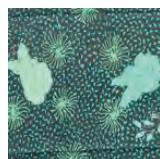
1. angèn ... bânnya' marobbhu kajuwân rajâ.
2. angèn bhârât èkoca' angèn
3. bâdâ angèn bhârât, bâdâ lèndhu,bân bâdâ
4. angèn bhârât bânya' marobbhu ...
5. bâkto bâdâ angèn bhârât bânnya' kajuwân rajâ sè

- a. bânjir, b. kalang busbus, c. bhârât,
d. kajuwân rajâ, e. angèn bhârât, f. Sempal otabâ
potong.

Pangajhârân

4

Keluargaku

Bâburughân beccè'.

Satarètan jhâ' atokaran, sakanca'an jhâ' atokaran, satatangghâ'ân jhâ' atokaran.

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâ'ân dâri ghuru kantos morèd ngartè dâ' maksottèpon

Neng è bengko biyasana bâdâ bapa', èbhu, ana', bân sè èkapolong laènna akantha bâdâ emba bân salaènna.

bâriyâ kèya èbengkona niða, bâdâ aba gafur, èbhu amèna, bâdâ niða, alè'na nida iyâ arèya aði, bân nono.

Kompetensi dasar

- 3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.
- 4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 3.4.1 Mengidentifikasi kalimat perintah dalam teks

Petodhu mongghu dâ' ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, sè èmaksot okara pèsoro kantos morèd ngobâsanè dâ' ghâncaran tor carèta sè bâdâ è ghâncaran ghâpanèka.

A.

Bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor bân parèntana ghuru !

ađi arao rebbhâ sè bâdâ è
kebbhunna.

"buwâng rombu rèya!"
dhâbuna abana dâ' ka ađi.
èngghi aba!" sambhiddhâ
ađi.

tamennanna sè bâdâ iya
arèya bâdâ tamennan ngan-ghânganan, bâdâ tamennan
wâ'-buwâ'ân.

sa'ellana marè alalakon, abana ađi metthèk dâunna
tarinya' bân buwâna rantè èghibâ'â molè.

ca'-oca' sè malarat neng è ghâncaran

1. nolongè	= abhânto.
2. kebbhun	= kennengngan ka'angghuy
namen tamennan.
3. arao rebbhâ	= nabu' tombuna rebbhâ.
4. sambhiddhâ	= saoddhâ.
5. jhurbhu	= tombu ceppet rajâ.
6. ngan-ghânganan	= tamennan ghângan.
7. wâ'-buwâ'ân	= macemma buwâ.
8. metthèk dâunna	= ngala' dâun aghuna'aghi
tanang.

B.

**talèktèghi neng ghâncaran è attas
bâdâ okara sè tojjhuwânnna nyoro ka
orèng laèn !**

okara parènta otabâ pasoro iyâ arèya okara sè èkoca'aghi
dâri sèttong orèng, ètojjhuwâghi dâ' ka orèng laèn. orèng
sè è soro pas dhuli ngalakonè parènta jârèya.

conto okara pèsoro otabâ parènta dâ' ka orèng laèn :

èbhu amèna nyoro dâ' ka niða ;

1. kala'aghi cobik jârèya.

2. kocek palappa rèya pa'alos.

abana aði nyoro ka aði :

3. "buwâng rombu rèya !

C.

bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor bân
parèntana ghuru!

asakola

ađi mangkat asakola.

Mangkat asakola kodhu amèt ka aba bân ka èbhuna

Ajhâlân è lorong raja kodhu pèngghir kacèr.

Sopajâ salamet dâpa' kasakola'an.

Buku pangajhârân kodhu jhâ' bâdâ cèccèr.

Sopajâ nyaman ajhâr è sakola'an

latèyan 4.1

jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân jhârna' !

1. sapa sè mangkat asakola ?
2. amèt kasapa mon mangkat asakola?
3. asalaman ka sapa mon mangkat asakola ?
4. nyèmpang pèngghir dîmma mon ajhâlân è lorong?
5. Lamon asakola apa sè kodhu èghibâ?

latèyan 4.2

**okara pèsoro otabâ parènta ghuruna è bâbâ
rèya lakonè è ađâ'na kellas !**

1. kala'aghi buku jârèya!
2. totoppaghi labângnga!
3. kosot tolèsan è papan jârèya!
4. ngènghâmmaghi po'lot!
5. sapowè kellas rèya!
6. buwâng rombuna ka kennengnganna!
7. tolès okara rèya pabhâghus!
8. ator pabhâghus bângkuna!
9. pèlè dhâlubâng sè ghâgghâr jârèya!
10. kala' buku sè akolè' plastèk jârèya!

latèyan 4.3

saellana alalakon è dâpor,
èbhu amèna nyoro niða nyapowè dâpor.
1. sapowè dâporra !.
2. totop labângnga!

dhâbuna èbhu amèna dâ'ka niða :
1. jhemmor sassa'an rèya!
2. kala' saddrika'anna!
3. rèngkessè sabunna!

Kompetensi dasar

- 3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.
- 4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 3.4.3 Mengidentifikasi kalimat permintaan dalam teks

Petodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, sè è maksot okara
pamènta kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, tor
carèta sè bâdâ è ghâncaran ghâpanèka.

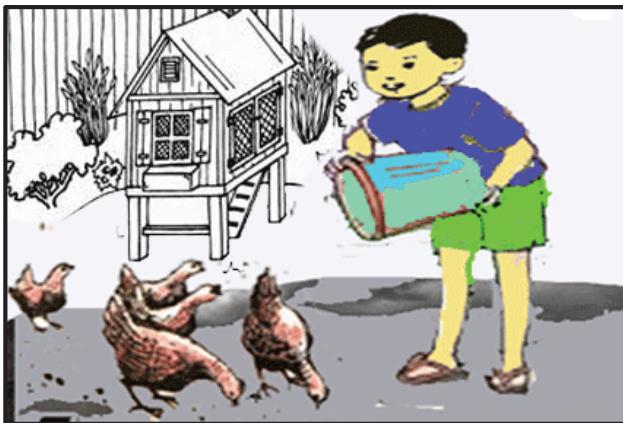
okara pamènta iyâ arèya okara sè andi' maksot ngarep,
otabâ ngajhâk dâri sèttong orèng, dâ' ka orèng laèn.
orèng sè èyajhâk ta' kodhu dhuli ngalakonè, bisa
samarèna alalakon, otabâ neng è bâkto laèn.

conto okara pamènta otabâ pangarep dâ' ka orèng laèn :

1. sènga' jhâ' atokaran!
2. toro' oca' ka ghuruna, yâ!

D.

bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor bân parèntana ghuru!

ađi ngobu ajâm
kandhângnga bâdâ è budina bengkona.
sabbhân arè ađi makanè ajâmma.
sabbhân arè ađi abhersèyan kandhângnga.

Pamèntana abana ađi :
jhâ' kaloppaè pakanè ajâmma!
jhâ' kaloppaè aèng ènomma ajâmma!
pakanna kalamon tađâ' mellèyaghi!

latèyan 4.4

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !

1. sapa sè ngobu ajâm ?
2. bâdâ è qimma kandhângnga ajâmma?
3. sapa sè makanè ajâmma?

4. sapa sè abhersèyan kandhângnga?
5. dâ'râmma kalamon tađâ' pakanna ajâmma?

lateyan 4.5

**tolès dâ'râmma pamèntana abana ađi neng è
ghâncaran “ađi ngobu ajâm” è attas!**

1.
2.
3.

Kompetensi dasar

- 3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.
4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 3.4.2 Membedakan ciri-ciri kalimat perintah dan kalimat permintaan.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, aparènga jhâjhârbâ'ân sè èmaksot okara parènta sareng okara pamènta kantos morèd ngobâsanè carana aghâbây okara sè èmaksot, tor carètana sè bâdjâ è ghâncaran ghâpanèka.

E.

**bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor
bân parèntana ghuru!**

niða, aði bân nono amaèn è tanèyan.

aði bân niða nompa' sapèða.

pakonna abana:

1. kala' pangallè bâto jârèya, sopajâ bâ'na ta' labu!
2. tompa' sapèðana, jhâ' ta'-santa' majhâlan sapèða!

Pamèntana èbhu amèna ðâ' ka niða bân aði :

1. mon amaèn jhâ' atokaran, yâ.
2. mon alè'na nangès dhuli èntarè.

latèyan 4.6

**tolès apa bhâi pakonna abana aði neng è
ghâncaran è attas!"**

1.

2.

**tolès apa bhâi pamèntana èbhu amèna dâ'
ka niña bân ka adi !**

1.
2.

Kompetensi dasar

- 3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.
4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

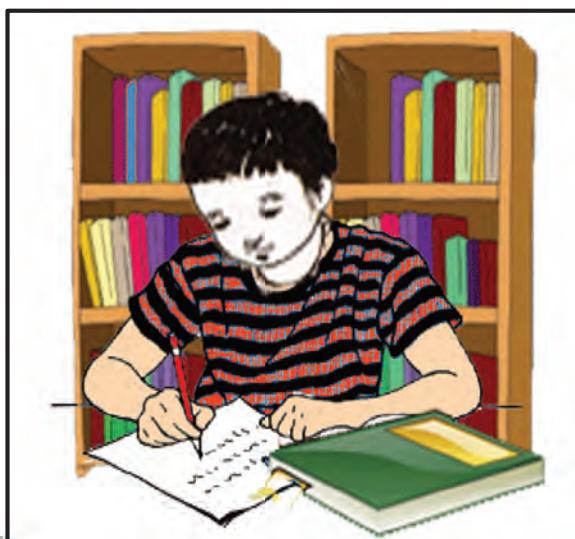
- 3.4.4 Menjelaskan isi teks.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè
dâ' okara sè èmaksot, sarta ngartè dâ' carèta sè bâdâ è
ghâncaran ghâpanèka.

F.

**bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor
bân parèntana ghuru!**

adi ajhâr nolès. sè ètolès bhâsa madhurâ.

dhâbuna abana :

“lamon nolès toju’na pateppa’ !”.

sopajâ bhâdhânna ta’ sakè’.

“mata bân tolèsanna jhâ’ ma’-semma’ !”.

sopajâ matana ta’ dhuli rosak.

latèyan 4.7

jâwâb pètanya è bâbâ rèya akor bân ghâncaran è attas !”

1. sapa sè ajhâr nolès ?
2. apa sè ètolès adi ?
3. dâ'râmma dhâbuna abana adi ?
4. arapa mata bân tolèsanna ta’ ollè ma’-semma’ ?
5. arapa lamon nolès toju’na kodhu pateppa’ ?

latèyan 4.8

bâ’na nyoro kancana kalabân aghâbây okara pèsoro otabâ akor bân parèntana ghuru !

1. nyoro ngala’ buku.
okara pèsorona
2. nyoro ngosot papan.
okara pèsorona

3. nyoro asapowan.
okara pèsorona
4. nyoro mowang rombu.
okara pèsorona
5. nyoro ngala' aèng.
okara pèsorona
6. nyoro nolès.
okara pèsorona
7. nyoro ngètong.
okara pèsorona
8. nyoro maccowè tanangnga.
okara pèsorona
9. nyoro araop.
okara pèsorona
10. nyoro ajhâlân.
okara pèsorona

Kompetensi dasar

3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

4.4.2 Membuat kalimat permintaan sederhana

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, aparènga conto cara
abhâdhi okara pamènta sè èmaksot, sarta ngartè dâ' carèta sè
bâdâ è ghâncaran ghâpanèka.

G.

bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor
bân parèntana ghuru!

amaèn dhâko
niða amaèn dhâko.
sakanca'an niða rokon.
arè ahad niða sakanca'an amaèn dhâko.
dhâkona èkaghâbây dâri kaju.
bighina dhâkona aghuna'aghi bighina sabu keccèk.
dhâbuna èbhu amèna; pongpong kancana ta' dâteng,
sapowè ghâllu ampèrra!
jhâ' kaloppaè ampar lama'na!
niða bân kancana amaèn dhâko cè' hoso'na

latèyan 4.9

jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân jhârna' !

1. sapa sè amaèn dhâko?
2. abhâreng sapa niða amaèn dhâko?
3. arè apa sè amaèn dhâko?
4. dhâkona èkaghâbây dâri apa?
5. bighina dhâkona aghuna'aghi apa?

latèyan 4.10

neng ghâncaran è attas bâdâ pamèntana èbhu amèna dâ' ka niða. jhâjhâl sarè pas koca'aghi pateppa'!

latèyan 4.11

**satèya bâ'na aghâbây okara pamènta dâ' ka
kancana papadâ carana bân contona otabâ
akor bân pètodhuna ghuru!**

conto : sopajâ kellas bherse

okara pamèntana :

mara kanca kellas rèya sapowè!

1. sopajâ jhâ' mè-rammè è dâlem kellas.
okara pamèntana
2. sopajâ rombuna èbuwâng ka kennengnganna.
okara pamèntana
3. sopajâ dhâmarra èpatè'è
okara pamèntana
4. sopajâ abhersèyan mèjâna ghuru.
okara pamèntana
5. sopajâ kalambhina bherse.
okara pamèntana

Kompetensi dasar

- 3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.
4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 4.4.3 Mempraktikkan perintah sederhana.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, aparènga conto carana
ngalakonè okara pèsoro sè èmaksot, è adâ'na kellas.

H.

bâca ghâncaran è bâbâ rèya patètè
akor bân parèntana ghuru!

èbâkto arè satto morèd kellas sèttong narèma
pakon ñâri ghuru.

pakonna ghuru sopajâ morèd kellas sèttong tartèp
bân toro' oca' ka ghuruna.

pakonna ghuru :

1. paloros bângkuna!
2. patè'è dhâmarra!
3. kala' dhâlubâng jârèya!
4. papolong po-sapona!
5. bherse'è candèlana!
6. bherse'è bângkuna bâ'na!
7. kala'aghi buku jârèya!
8. totop labângnga!
9. bâcco tanangnga!
10. kala' po'lotta bâ'na!

latèyan 4.12

**okara pamènta è bâbâ rèya bâca patètè, saellana
jârèya pas lakonè è ađâ'na kellas akor bân
parèntana ghuru!**

1. abdhina nyô'on èdhi, abhânyowa.
2. abdhina sè notobhâ labângnga.
3. abdhina saos sè asapowana.
4. nyô'on èdhi abdhina palèmana.
5. nyô'on èdhi abdhina nyabisâ.
6. aba,èbhu abdhina nyô'on èdhi mangkadhâ asakola.
7. aba èbhu abdhina asalèna angghuy.
8. aba èbhu abdhina nyô'on pamèt amaèna ka compo'na kanca.
9. aba èbhu abdhina nyô'ona sango.
10. aba èbhu abdhina nyô'on èdhi ngobângana buku

Kompetensi dasar

- 3.4 Mendengarkan, memahami, dan mengidentifikasi teks perintah dan permintaan tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.
4.4 Melakukan perintah dan permintaan sederhana tentang kegiatan diri sendiri secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 4.4.4 Mengidentifikasi kata-kata sulit

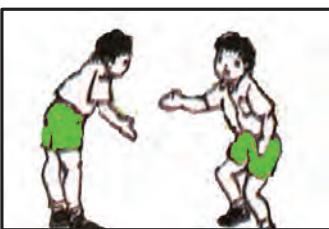
Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, aparènga jhâjhârbâ'ân
bhâb okara "angghuyyâンna bhâsa èngghi bunten" kantos
morèd bisa aghuna'aggi kalabân teppa' tor lerres.

I.

bâca okara è bâbâ rèya patètè pas tolès èbuku tolèssa bâ'na !

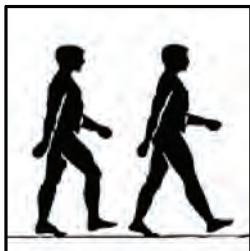
mara bâca pas kènga'è è bâbâ rèya!

- bâ'na bhâsa èngghi bhuntenna sampèyan
- sampèyan sakanca'an pađâ rokon

- sèngko' bhâsa èngghi bhuntenna kaulâ / abdhina
- abdhina asakola'a èbhu !

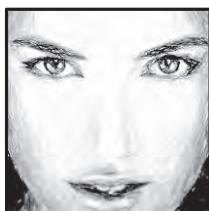
- ajhâlân bhâsa èngghi bhuntenna alomampa
- aba sareng anom alomampa è lorong

- nompa' bhâsa èngghi bhuntenna netènè
- aba nètènè sapèda

- ngèbâ bhâsa èngghi bhuntenna abhâkta
- aba abhâkta tas rajâ

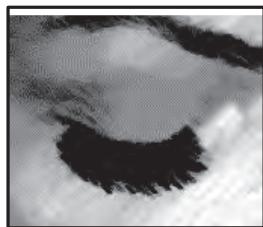
- mowa bhâsa èngghi bhuntenna raè
- raèna kaka' raddhin

- bun embunan bhâsa èngghi bhuntenna merco
- mercona kaka' bâdâ porona

- alès bhâsa èngghi bhuntenna mèmbhâ
- mèmbhâna embhuk ghâmbhâ'

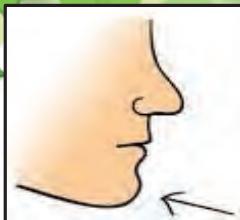
- bulu kèjhâ' bhâsa èngghi bhuntenna èdhep
- èdhebbhâ kaka' tambâ celleng

- songot bhâsa èngghi bhuntenna komès
- komèssa anom ta' ècokor

- bibir bhâsa èngghi bhuntenna lathè
- lathèna nyannya è pamèra

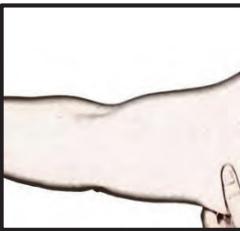
- cangkèm bhâsa èngghi bhuntenna dâgu
- dâguna embhuk bâdâ butèrra

- jhilâ bhâsa èngghi bhuntenna èlat
- èlatta èbhu bâdâ porona

- lè'èr bhâsa èngghi bhuntenna ghulu
- ghuluna embhuk akalong emmas

- lengngen bhâsa èngghi bhuntenna ghulungan
- ghulunganna aba lempo

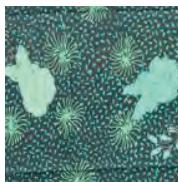
- cèngkol bhâsa èngghi bhuntenna sèko
- sèkona anom bâdâ porona.

Semester 2

Pangajhârân

Pengalamanku

5

Bâburughân beccè'.

Mènta sapora ka orèng towana, asapora ka bhâlâna, kancana bân ka orèng laènna.

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâ'ân dâri ghuru kantos morèd ngartè dâ' maksottèpon

ađi bân niđa ajhâr ngajhi
ngajhi ka kèyaè fatoni.
kèyaè fatoni morok è langghâr.
dhâbuna kèyaè fatoni :
sakabbbinna orèng kodhu pènter aparèng
+ kabhâghusan dâ' orèng laèn.

sakalangkong bâ'na nolongè sèngko', yâ !

sakalangkong pa' polisi

Kompetensi dasar

3.5 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

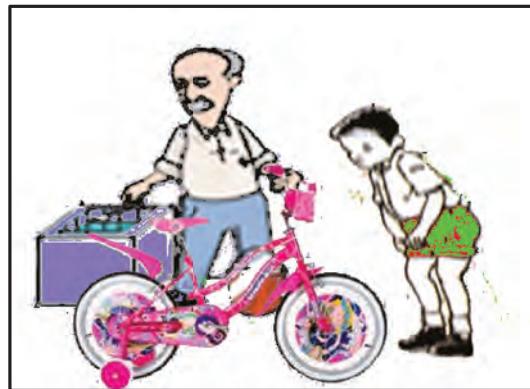
3.5.1 Mengidentifikasi ungkapan terimakasih yang ada dalam teks

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, morèt ngartè dâ' okara
mènta saporâ.

A.

Bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor bân parèntana ghuru !

sapèdana adi rosak.

sapèdana èpateppa'.

èpateppa' ka nom kardi.

sapèdana adi bhâghus polè.

mator sakalangkong, nom!"

ca'na adi ka nom kardi

latèyan 5.1

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !"

1. sapèdana sapa sè rosak?
2. èpateppa' ka sapa sapèdana adi?
3. dâ'râmma sapèdana samarèna èpateppa'?

4. dâ'ka sapa ađi asakalangkong?
5. apa sè èkoca'aghi ađi ka nom kardi?

B.

Bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor bân parèntana ghuru !

toto' kancana ađi.

toto' loppa ta' ngèbâ po'lot.

"sèngko' ngènjhâma po'lotta, di!" ca'na toto' ka ađi.

"iyâ, rèya bâdâ, to!" ca'na ađi.

samarèna jârèya toto' mabâli po'lot ka ađi.

"sèngko' mabâliyâ po'lot, di!"

"sakalangkong, yâ!" bâ'na abherri' ènjhâman po'lot.

latèyan 5.2

jâwâb pètanya è bâbâ rèya !"

1. toto' apana ađi ?
2. sapa sè loppa ta' ngèbâ po'lot?
3. toto' ngènjhâm apa ka ađi?

4. arapa toto' ma' ngènghâm po'lot?
5. ngoca' apa toto' ka ađi?

tèrowè è ađâ'na kellas !

sakalangkong
paparèngnga, di

sakalangkong bâ'na
ngaterraghi sèngko'

mator sakalangkong
bâ'na nolongè
sèngko'

mator sakalangkong, nom
sapèda kaulâ ampon
èpateppa'aghi

mator sakalangkong, bâ'na
ngèbâ'âghi bukuna sèngko'
sè cèccèr.

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

- 3.5.2 Mengidentifikasi ungkapan permintaan maaf yang ada dalam teks

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè
carana mènta saporà ka orèng laèn, sarta ngartè dâ' carèta sè
bâdâ è ghâncaran ghâpanèka.

C.

**Bâca okara è bâbâ rèya akor bân
parèntana ghuru !**

abdhina nyo'on saporana, bu!" bâri' ta' maso' asakola,
sabâb bâri' abdhina anglo panas.

abdhina nyo'on sapora, pa' ! abdhina bâri' ta' bisa ka sakola'an. sabâb abdhina anglo!"

saporana, yâ!" sèngko' bâri' ta' bisa abhânto bâ'na.
sabâb bâri' sèngko' katamoyan emba.

sèngko' mènta sapora, yâ ! ta' bisa noro', sabâb aba bân èbhu mèyos, è bengko tađâ' sè noghuwi.

latèyan 5.3

tèrowè koca'aghi pateppa' okara è bâbâ rèya akor bân parèntana ghuru !

kaulâ nyo'on sapora, bu.

Allah, abdhina nyo'on spora.

sèngko' mènta'a spora, yâ.

saporana, yâ.

latèyan 5.4

dâ'râmma kalamon bâ'na sè mènta spora, apa sè kodhu èkoca'aghi !"

mènta spora polana ta' bisa nolongè lako.
sabâb dâgghi' sèngko' asakola.

conto :sèngko' mènta sapora, yâ, dâgghi ta' bisa
nolongè lako. sabâb dâgghi sèngko' asakola.

1. mènta sapora ta' èntara latèyan.
sabâb èntar ka sampang!"

sabâb

2. mènta sapora bâri' ta' maso' asakola.
sabâb kaulâ anglo panas.

sabâb

3. mènta sapora po'lotta bâ'na èlang.
sabâb kothak bâddhâna po'lotta rosak.

sabâb

Kompetensi dasar

- 3.7 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

- 3.5.3 Mengidentifikasi ungkapan kasih sayang yang ada dalam teks

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè
dâ' okara panganèser sè èmaksot, sarta ngartè dâ' carèta sè
bâdâ è ghâncaran panèka.

D.

Bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor
bân parèntana ghuru !

ađi, niđa bân nono satarètan
ađi, niđa bân nono pađâ rokon.
ađi, niđa bân nono ta' atokaran.
kalamon ađi andi' jhâjhân, tarètanna èpamèlo.
kalamon niđa andi' jhâjhân, tarètanna èpamèlo kèya.

latèyan 5.5

**jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân mèlè a, b,
mènangka sala sèttongnga jâwâbhân sè palèng
bhender !”**

1. ađi, niđa bân nono
a. satarètan b. sabhâlâ'ân
2. ađi, niđa bân nono pađâ
a. rokon b. atokaran
3. kalamon ađi andi' jhâjhân, tarètanna è
a. pamèlo b. ta' èberri'

4. kalamon niđa andi' jhâjhân, tarètanna èkèya
 a. èpamèlo b. ta' èberri'
5. kalamon kancana bâ'na mènta jhâjhân ka bâ'na,
 kancana padâ....
 a. èberri' b. ta' èberri'
6. kalamon kancana ngènjhâma po'lot kodhu
 a. èberri' b. ta' èberri'
7. kalamon bâdâ kancana è sakola'an la-nyala, bâ'na
 kodhu....
 a. abâlâ ka orèng towa b. abâlâ ka ghuru
8. kalamon bâdâ kancana labu kodhuna
 a. ètolongè b. ètorot
9. kalamon bâdâ è sakola'an ta' ollè
 a. Ajhâr b. la-nyala

E.

**Bâca ghâncaran è bâbâ rèya akor
 bân parèntana ghuru !**

nono sakè' .

molaè bâri' nono ngakan sakonè' .

bhâdhânnâ panas.
 aba bân èbhuna dhuli ngèbâ nono ka puskesmas.
 niða bân aði bâdâ è seddhi'na nono.
 niða bân aði nès'er ka alè'na.

è lowar bâdâ orèng
 ngemmès.
 seppo bân matana buta.
 aði dhuli mènta pèssè ka
 abana.
 niða ngala' nasè' è dâporra.
 nasè' bân pèssè èbâghi ka
 orèng ngemmès.
 aði bân niða nès'er ka orèng
 ngemmès jârèya.

latèyan 5.6

**jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân mèlè a, b,
 mènangka salasèttongnga jâwâbhân sè palèng
 bhender akor bân ghâncaran è attas !**

1. sapa sè sakè' ?
a. aði b. nono
2. nono sakè' apa?
a. cèthak b. panas
3. nono sakè' èkèbâ ka ñimma?
a. embana b. puskesmas
4. sapa sè ngèbâ nono ka puskesmas?

- a. niða bân adi b. aba bân èbhuna
5. sapa sè nèser ka alè'na?
- a. nida bân adi b. toto' bân kancana

latèyan 5. 7

èssè'è titi'-titi' è bâbâ rèya kalabân jâwâbhân sè sorop akor bân ghâncaran è attas !

1. èlowar bâdâ orèng
2. seppo bân matana
3. adi dhuli mènta pèssè ka
4. niða ngala' nasè' è
5. adi bân niða nèser ka

Kompetensi dasar

- 3.8 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

- 1.5.1 Membuat kalimat ungkapan terimakasih sederhana dengan bimbingan guru

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb ghâncaran è bâbâ panèka tor
aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè
carana asakalangkong dâ' orèng laèn sè èmaksot, sarta ngartè
dâ' carèta sè bâdâ è ghâncaran panèka.

F.

**Bâca okara è bâbâ rèya akor bân
parèntana ghuru !**

ađi asakalangkong dâ' nom kardi polana sapèdâna
sè rosak èpateppa'aghi.

oca'na ađi ka nom kardi :

mator sakalangkong,nom! sapèdâ kaulâ
èpateppa'aghi.

ađi asakalangkong dâ' kancana polana lalakonna
ètolongè kantos marè.

ca'na ađi ka kancana :

mator sakalangkong, kanca! bâ'na abhânto
tang lalakon kantos marè.

niđa asakalangkong dâ' ka aba bân èbhuna, polana
sabbhân arè èparèngè sango bâkto asakola.

ca'na niđa ka aba bân èbhuna :

mator sakalangkong, aba sareng èbhu!
sabbhân arè aparèng sango bâkto kaulâ
asakola.

latèyan 5.8

tolès pabhâghus carana papaðâ bân contona !

conto :

sakalangkong

1. mator sakalangkong.

2. sakalangkong bhântowanna.

3. sakalangkong pëtolongnga.

4. sakalangkong paparèngnga.

5. mator sakalangkong èbhu.

Kompetensi dasar

- 3.9 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

- 1.5.2 Mempraktikkan penggunaan ungkapan terimakasih sederhana dengan bimbingan guru

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, morèd ngobâsanè carana asakalangkong dâ' orèng laèn, sarta bisa nèndhâ'âghi è adâ'na kellas akor sareng okara sè bâdâ.

G.

**Bâca okara è bâbâ rèya pas
tèndhâ'âghi è adâ'na kellas akor bân
parèntana ghuru !**

sakalangkong nom, sampèyan abhânto
kaulâ entas jhâlan panèka.

sakalangkong kanca, bâ'na mellèyaghi
jhâjhânnna sèngko' .

mator sakalangkong bu ghuru,
sampèyan aparèng èlmo ka kaulâ.

mator sakalangkong pa' ghuru,
sampèyan aparèng pètodhu ka kaulâ.

mator sakalangkong èbhu, sampèyan
rabu ka compo' kaulâ.

mator sakalangkong pa' polisi,
sampèyan abhânto kaulâ.

mator sakalangkong tarètan, sampèyan
ngèbâ'âghi bukuna sèngko'.

Kompetensi dasar

- 3.10 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

- 1.5.3 Membuat kalimat ungkapan permintaan maaf sederhana dengan bimbingan guru

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto cara macana lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, sarta bisa abhâdhi okara majjhâ spora.

latèyan 5.9

**aghâbây okara ka'angghuy mènta savora ka orèng
laèn pađâ bân conto è bâbâ rèya!**

Contona :

mènta savora polana ta' èntar latèyan.

conto okarana :

sèngko' mènta'a savora, yâ, ta' bisa èntar
latèyan.

1. mènta savora ta' èntar latèyan.

okarana :

2. mènta savora bâri' ta' maso' asakola.

okarana :

3. mènta savora po'lotta èlang.

okarana :

4. mènta sapora sapatu kotor
okarana :

5. mènta sapora bângkuna kotor
okarana :

Kompetensi dasar

- 3.11 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.
- 4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

- 1.5.4 Membuat kalimat ungkapan kasih sayang sederhana dengan bimbingan guru

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, sarta bisa abhâdhi okara majjhâ panganèsér ka orèng laèn.

**abâssaghi bân talèktèghi carana aghâbây okara è
bâbâ rèya!**

bâdâ orèng seppo bân buta.

Conto okarana :

nèserra orèng seppo jârèya.

bâdâ orèng ngemmès.

Conto okarana :

nèserra orèng ngemmès jârèya.

latèyan 5.10

aghâbây okara papađâ carana bân contona è attas!

1. lè' nono sakè' panas.

Okara panganèserra :

2. èbhu ngembhân nono.

okara panganèserra :

3. aba arao rebbhâ.

okara panganèserra :

4. kaka' ajhemmor pađi
okara panganèserra :

5. kanca kaojhânan.
okara panganèserra :

Kompetensi dasar

3.12 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

4.5 Menyampaikan teks ucapan terima kasih, permintaan maaf, dan sikap kasih sayang secara lisan dan tulis melalui bantuan guru

Indikator:

1.5.5 Mempraktikkan penggunaan ungkapan sikap kasih sayang sederhana dengan bimbingan guru

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân aghuna'aghi okara majjhâ bhâb panganâeser è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, sarta bisa nèndhâ'aghi okara majjhâ panganâeser è adâ'na kellas.

tèndhâ'aghi è adâ'na kellas okara majjhâ panganâeser è bâbâ rèya kalabân teppa' !

bâkto alè'na sakè' panas

1. nèserra bâ'na lè' ! sakè' panas yâ, lè' ?

bâkto bâdâ orèng ngemmès

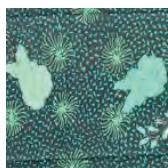
2. nèserra sampèyan pa' ! lapar èngghi ?

bâkto apolong sakanca'an
3. sèngko' tarèsna dâ' ka bâ'na kanca!
bâkto kancana labu.
4. nèserra, apana sè sakè' yâ?
bâkto kancana nangès
5. arapa bâ'na ma' nangès, kanca ?

Pangajhârân

6

Lingkungan Bersih, Sehat, Dan Asri

Bâburughân beccè'.

Palèbur bâ'na dâ' kennengngan bherse,
sabâb bherse rèya sèhat.

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâ'an dâri ghuru
kantos morèd ngartè dâ' maksottépon

kennengngan sè bherse.

kennengngan sè tađâ' rombuna.

kennengngan sè èndhâ.

kennengngan sè bânya' tombuwânnna.

kennengngan sè sèhat iyâ arèya,

kennengngan sè bherse bâñ bânya' tombuwâñ

tombuwânnna èrabât kantos èndhâ, bâñ maperna.

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 3.6.1 Menyebutkan tokoh yang terdapat dalam teks cerita.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd bisa nyebbhuttaghi orèng orèng sè bâdâ è dâlem carèta.

A.

**Bâca okara è bâbâ rèya kalabân jhârna'
sarta akor bân parèntana ghuru !**

apalessèr ka pèngghir sèrèng.

arè ahad kellas sèttong apalessèr ka pèngghir sèrèng.

pèngghir sèrèng laèn oca'na pèngghir tasè'.

è pèngghir tasè' bânnya' beddhina.

beddhina bhersè, tombuwâンna maèndhâ pa'anabhân.

adi, toto', dina, najwa, bân kanca laènna pađâ amaèn
è bhedđhi tasè' jârèya.

senneng ongghu apalessèr è pèngghir sèrèng.
tapè ngastètè bâkto amaèn è pèngghir tasè',
otamana tasè' sè rajâ ombâ'na.

Ca'oca' sè malarat neng è ghâncaran.

1. apalessèr	= jâr-kalènjâr ka jhâuna
2. arè ahad	= arè mènggu
3. bhedđhi	= pasèr
4. tombuwânnna	= kajuwân
5. maèndhâ	= mabhâghus/masenneng
6. pa'anabhân	= kennengngan

latèyan 6.1

jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân jhârna' !

1. sapa sè palessèr ka pèngghir sèrèng?
2. arè apa sè apalessèr?
3. apa laèn oca'na pèngghir sèrèng?
4. neng è đimma sè bânnya' bedđhina?
5. sapa bhâi kancana adi ?

latèyan 6.2

èssè'è titi'-titi' è bâbâ rèya kantos dhdddhi okara samporna, akor bân parèntana ghuru!

1. arè ahad kellas sèttong ka pèngghir sèrèng.
2. laèn oca'na pèngghir tasè'.
3. è pèngghir tasè' beddhina.
4. tombuwâンna pa'anabhân.
5. adi bân kanca laènna pađâ è bheddhî.

abherseyan bengko.

sabbhân arè niđa asapowan,

ampèr, dâlem roma, kantos ka dâporra.

adi abherseyan kacana candèla, labâng bân korsèna.

èbhu amèna abhetthek è dâpor.

aba abherseyan rebbhâ è tanèyan.

mèlana bengkona bherse.

niđa, adi, nono, aba gafur, èbhu amèna pađâ bhunga.

dhâbuna aba gafur, bherse rèya sèhat.

Ca'-oca' sè malarat neng è ghâncaran.

1. abhersèyan = mataḍâ' bu-rombu otabâ kotoran laènna.
2. bengko = roma,
3. abhetthek = amassa'
4. tanèyan = tana kosong sè bâdâ è aḍâ'na bengko
5. rebbhâ = tombuwân kènè'
6. bhunga = pèrak
7. bherse = taḍâ' kotoranna
8. dhâbuna = oca'na

latèyan 6. 3

jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân jhârna' !

1. sapa sè asapowan?
2. è ɖimma niða sè asapowan?
3. sapa sè abhersèyan kaca candèla?
4. sapa sè abhetthek è ɖâpor?
5. sapa sè abhersèyan rebbhâ è tanèyan?
6. sapa bhâi sè bhunga?
7. sapa sè asapowan è bengkona bâ'na?
8. ɖâ'râmma dhâbuna aba gafur?
9. sapa sè abhersèyan katèdunganna bâ'na?
10. sapa nyamana èbhuna niða bân aði?

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 4.6.1 Menulis teks cerita sederhana pengalaman tentang diri sendiri.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, sarta ngobâsanè ka'angghuy akandhâ carètana abâ'na.

B.

**Bâca okara è bâbâ rèya kalabân jhârna'
sarta akor bân parèntana ghuru !**

ađi acarèta.

acarèta bâkto akalènjâr ka tasè' dâjâ.

è pèngghir tasè' bâdâ parao bân beddhina bherse.

aèng tasè'na rassana accèn.

bâdâ kèbân kènè' nyamana ormang.

latèyan 6.4

**èssè'è ti' titi' è bâbâ rèya kalabân okara sè sorop bân
ghâncaran è attas !**

1. aди acarèta bâkto ... ka tasè' dâjâ.
2. è pèngghir ... bâdâ parao.
3. aèng tasè'na ... accèn.
4. è pèngghir tasè' bâdâ ... nyamana ormang.
5. è pèngghir ... beddhina bhersè.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb nyoson okara dhâ-kandhâ akor sareng pètodhu è bâbâ panèka, kantos morèd ngobâsanè ka'anghuy nyoson kandhâ/ carètana abâ'na.

latèyan 6.5

**jhâjhâl kandhâ'âghi bâkto bâ'na akalènjâr papadâ
rontoddhâ bân conto è attas, otabâ toro'
pètodhuna ghuru!**

arè sèngko' akalènjâr
akalènjâr ka

abhâreng so

èkennengngan jârèya bâdâ.....,,

latèyan 6.6

**terrossaghi okara è bâbâ rèya kalabân mèlè
jâwâbhân sè èsađiyâ'âghi kantos dhâddhi okara sè
samporna!**

**sèttong, nolongè, ngobu, abhetthek,
nompa', sapèda, rebbhâ, mèn-
rammèn, pèrèng, amaèn.**

1. bâkto notobhân kellas ... akalènjâr.
2. jâr-kalènjâr nèngghu ... è lon-alon.
3. èbhu ngobângè ... è pasar.
4. aba gafur ... ajâm.
5. arè ahad ađi ... abana makanè ajâm.
6. èbhu amèna ... è dâpor.
7. ađi amaèn ... è tanèyan
8. abana ađi arao ... ètanèyan.
9. ađi ... lèker so kancana.
10. niđa bân ađi ... sapèda.

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 4.6.2 Menulis teks cerita sederhana tentang keluarga.

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto cara macana lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, sarta ngobâsanè ka'angghuy akandhâ carètana kalowargana.

C.

**Bâca ghâncaran è bâbâ rèya kalabân
jhârna' sarta akor bân parèntana ghuru !**

aba gafur bân èbhu amèna.

tarètan lakè'na aba gafur èkoca' majhâdi'.

tarètan binè'na aba gafur èkoca' majhâdi'.
tarètan lakè'na èbhu amèna èkoca' majhâdi'.
tarètan binè'na èbhu amèna èkoca' majhâdi'.
sèngko' ka majhâdi' lakè' nyambhât anom.
sèngko' ka majhâdi' binè' nyambhât nyannya
otabâ bhibbhi'.
pottrana majhâdi' bân sèngko' èkoca' sapopo

latèyan 6.7

**èssè'è titi'-titik è bâbâ rèya kalabân oca' sè sorop
akor bân ghâncaran è attas!**

1. tarètan lakè'na aba gafur èkoca'
2. tarètan binè'na aba gafur èkoca'
3. tarètan ... èbhu amèna èkoca' majhâdi'.
4. tarètan ... èbhu amèna èkoca' majhâdi'.
5. sèngko' ka majhâdi' ... nyambhât anom.
6. sèngko' ka majhâdi' ... nyambhât nyannya.
7. pottrana majhâdi' bân ... èkoca' sapopo

latèyan 6.8

jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân jhârna' !

1. sapa nyamana tarètan lakè'na abana bâ'na?
2. sapa nyamana tarètan binè'na abana bâ'na?
3. sapa nyamana tarètan lakè'na èbhuna bâ'na?
4. sapa nyamana tarètan binè'na èbhuna bâ'na?
5. sapa nyamana sapopona bâ'na?

nèngghu kapal ngabâng.

aba gafur èbhu amèna nèngghu kapal ngabâng.

engghunna kapal ngabâng bâdâ è sorbhâjâ.

pa'ambuwânnna kapal ngabâng,

è nyamaè bandara.

adi, nida bân nono pađâ noro' nèngghu.

kapal ngabâng ngabbher neng bâng-abâng.

Ca'-oca' sè malarat neng è ghâncaran.

1. kapal ngabâng	= kapal ngabbher.
2. engghunna	= kennengnganna.
3. ngabbher	= ngabâng.
4. ngabâng	= ngabbher.
5. bâng-abâng	= bâdâ è attas bâkto ngabbher.

latèyan 6.9

**èssè'è titi'-titik è bâbâ rèya kalabân oca' sè sorop
akor bân ghâncaran è attas!**

1. aba bân èbhu akalènjâr nèngghu
2. engghunna kapal ngabâng bâdâ è
3. pa'ambuwâンna kapal ngabâng ènyamaè
4. kapal ngabâng ngabbher lèbât
5. padâ noro' nèngghu iyâ arèya

latèyan 6.10

jâwâb pètanya è bâbâ rèya kalabân jhârna' !

1. sapa sè jâr-kalènjâr ?
2. sapa sè nèngghu kapal ngabâng?
3. sapa sè noro' nèngghu kapal ngabâng?

4. Ièbât ñimma bâkto kapal ngabâng ngabbher?
5. Ènyamaè apa pa'ambuwânnna kapal ngabâng?

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 4.6.3 Menceritakan teks tentang diri sendiri dan keluarga yang telah ditulis

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' okara sè èmaksot, sarta ngobâsanè ka'angghuy akandhâ carètana kalowargana.

D.

**Bâca ghâncara è bâbâ rèya è ađâ'na
kellas kalabân jhârna' sarta akor bân
parèntana ghuru !**

aba usman tarètan lakè'na aba gafur.
èbhu hatijâ tarètan binè'na aba gafur.
sèngko' ka aba usman nyambhât anom usman.
sèngko' ka èbhu hatijâ nyambhât nyannya hatijâ.
aba umar tarètan lakè'na èbhu amèna.
èbhu maryam tarètan binè' èbhu amèna.
sèngko' ka aba umar nyambhât anom umar.

sèngko' ka èbhu maryam nyambhât nyannya
maryam.

E.

**tolès papadâ bân contona okara è
bâbâ rèya kalabân bhâghus sarta
akor bân parèntana ghuru !**

conto : aba gafur satarètanan

aba gafur satarètanan

1. majhâdi' lakè' èsambhât anom.

2. majhâdi' binè' èsambhât nyannya.

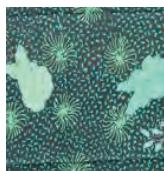
3. tarètanna aba è sambhât majhâdi'.

4. tarètannya èbhu è sambhât majhâdi'

Pangajhârân

7

BENDA, BINATANG DAN TANAMAN DI SEKITARKU

Bâburughân beccè'.

Tombuwân rèya ngontongngaghi ka manossa,
mèla palèbur namen tombuwân è bengkona.

Ghâncaran è bâbâ parlo jhâjhârbâ'ân dâri ghuru
kantos morèd ngartè dâ' maksottèpon

orèng tanè namen pađi.
bâđâ sè atanè pađi, bâđâ sè atanè
jhâghung, bâđâ kèya sè atanè buwâ laènna.
pakakas tanè sè èghuna'aghi iyâ arèya ;
bâđâ sađâ', pèthok, bâđâ landu', bân laènna.
taowa bâ'na pakakas tanè sè laènna?

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 3.6.1 Menjelaskan arti kata-kata sulit dalam teks *tembang dolanan / laghu èn-maènan*

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara sè bâdâ è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, kantos morèd ngobâsanè dâ' ca'-oca' sè è angghep malarat sè èmaksot, sarta ngobâsanè tor ngartè dâ' èssèna okara panèka.

A.

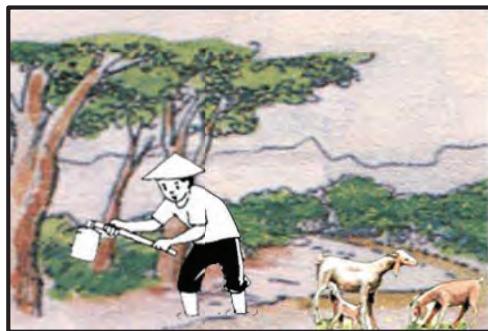
Bâca ghâncara è bâbâ rèya kalabân
jhârna' sarta akor bân parèntana
ghuru !

pajjhâr lagghu

pajjhâr lagghu arèna pon nyonara.
bapa' tanè sè tèdung pon jhâghâ'â.
ngala' arè' so landu' tor capèngnga.

ajhâlânnaghi sarat kawâjibhân.
 atatamen mabânnya' hasèl bhumèna.
 mama'mor naghârâna bân bhângsana.

Ca'-oca' sè malarat neng ghâncaran

1. pajjhâr = bâkto sabellunna marèna solat sobbhu
2. lagghu = bâkto samarèna solat sobbhu
3. arèna = mataarè
4. pon nyonar = la tèra'
5. capèng = songko', cađdhâng (songko'na orèng tanè abhângon bunter masaghi tello')
6. ajhâlannaghi = ngalakonè
7. sarat = mènangka èhtèyar
8. kawâjibhân = kalakowan sè kodhu èlakonè
9. atatamen = namen, atanè
10. hasèl bumè = hasèl sè èkaollè dâri atatamen
11. ma'mor = kabâdâ'ânnna ta' kakorangan.

latèyan 7. 1

**terrossaghi okara è bâbâ rèya kantos dhâddhi okara
sè samporna akor bân ghâncaran è attas!**

1. pajjhâr lagghu ... pon nyonara.
2. ... sè tèdung pon jhâghâ'â.
3. ngala' ... so ... tor capèngnga.
4. atatamen ... hasèl bhumèna.
5. mama'mor ... bân

B.

**Koca'aggi ca'-oca' è bâbâ rèya kalabân
teppa' sarta akor bân pètodhuna ghuru !**

1. rajhâng	6. kanjheng
2. sađâ'	7. pèthok
3. landu'	8. carèngcèng
4. nangghâlâ	9. salaghâ
5. ajhek	10. lèmpak

latèyan 7.2

abâssaghi ghâmbhâr è bâbâ rèya pas tolès ma-
nyamana !

tegghâl

sabâ

sađâ'

lèmpak

landu'

rajhâng

nangghâlâ

salaghâ

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 3.7.2 Menjelaskan isi *tembang dolanan / laghu èn-maènan*

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara sè bâdâ è bâbâ panèka tor aparènga conto carana maca lancar, sarta ngobâsanè tor ngartè dâ' èssèna okara panèka.

C.

Bâca ghâncaran è bâbâ rèya kalabân
jhârna' sarta akor bân pètodhuna
ghuru !

pajjhâr lagghu
pajjhâr lagghu arèna pon nyonara.
bapa' tanè sè tèdung pon
jhâghâ'â.
ngala' arè' so landu' tor
capèngnga.

ajhâlânnaghi sarat kawâjibhân.
atatamen mabânnya' hasèl bhumèna.
mama'mor naghârâna bân bhângsana.

latèyan 7.3

**sarè apa artèna ca'-oca' è bâbâ rèya kalabân oca'
sè pađâ otabâ sèpara' pađâ'â artèna akor bân
ghâncaran è attas !**

1. pajjhâr =
2. lagghu =
3. nyonar =
4. capèng =
5. atatamen =

latèyan 7. 4

**akorraghi ghâmbhâr bân ca'-oca' è bâbâ rèya kalabân
teppa' bân toro' parèntana ghuru!**

1. sabâ = a.

2. Tegghâl = b

3. Rajhâng =

c

4. salaghâ =

d

5. sadâ' =

e

6. nangghâlâ =

f

7. Landu' =

g

8. lèmpak =

h

D.

Bâca ghâncara è bâbâ rèya kalabân
jhârna' sarta akor bân parèntana
ghuru !

lakona orèng tanè
atatamen.

bâdâ sè atatamen è
sabâna.

tana sabâ iyâ arèya
tana sè bânnya'
aèngnga.

tana sabâ ètamennè padî.

bâdâ kèya sè atatamen è
tegghâllâ.

tana tegghâl ètamennè
tenggâng, jhâghung,
somangka bân salaènna.

pakakas sè èghuna'aghi orèng tanè iyâ arèya;
nangghâla, salaghâ, sadâ', landu', bân salaènna.

Kompetensi dasar

- 3.6 Mengenal, memahami, dan mengidentifikasi teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis
- 4.6 Menyampaikan teks cerita tentang diri sendiri dan keluarga dengan bantuan guru atau teman secara lisan dan tulis.

Indikator:

- 4.7.1 Menirukan *tembang dolanan / laghu èn-maènan* yang dicontohkan oleh guru

Pètodhu mongghu dâ' Ghuru:

Aparènga jhâjhârbâ'ân bhâb okara sè bâdâ neng laghu sè bâdâ è bâbâ panèka tor aparènga conto carana alaghuwâghi, kantos morèd ngobâsanè dâ' carana ngalaghuwâghi sè èmaksot.

E.

**nèro carana ghuru ngalaghuwâghi
sair laghu è bâbâ rèya kalabân
teppa'!**

anyanyè nèrowaghi ghuru anyanyè

pajjhâr lagghu

0 5 6 5 | 3 . 5 6 i . 5 6 i | 5 .
Paj-jhâr lag-ghu a- rè- na pon nyonar -a.

0 5 6 5 | 3 . 5 6 i . 5 3 1 | 2 .
ba-pa' ta- nè sè tè-dung pon jhâ-ghâ'-â.

0 5 6 5 | 3 . 5 6 i . 5 3 2 | 1 .
nga-la' a -rè' so lan-du' tor ca-pèng-nга.

0 i i 2 | 3 . 2 i 6 . i 2 3 | 5
a -jhâ-lân - na - ghi sa -rat ka-wâ-ji-bhân.

0 3 1 2 | 3 . 5 6 5 i 6 5 3 | 2 .
a- ta- ta-men mabânnya' ha - sèl bhu-mè-na
0 5 6 5 | 3 . 5 6 i : 5 3 2 | 1 . ||
ma-ma'-mor na - ghâ-râ-na bân bhângsana

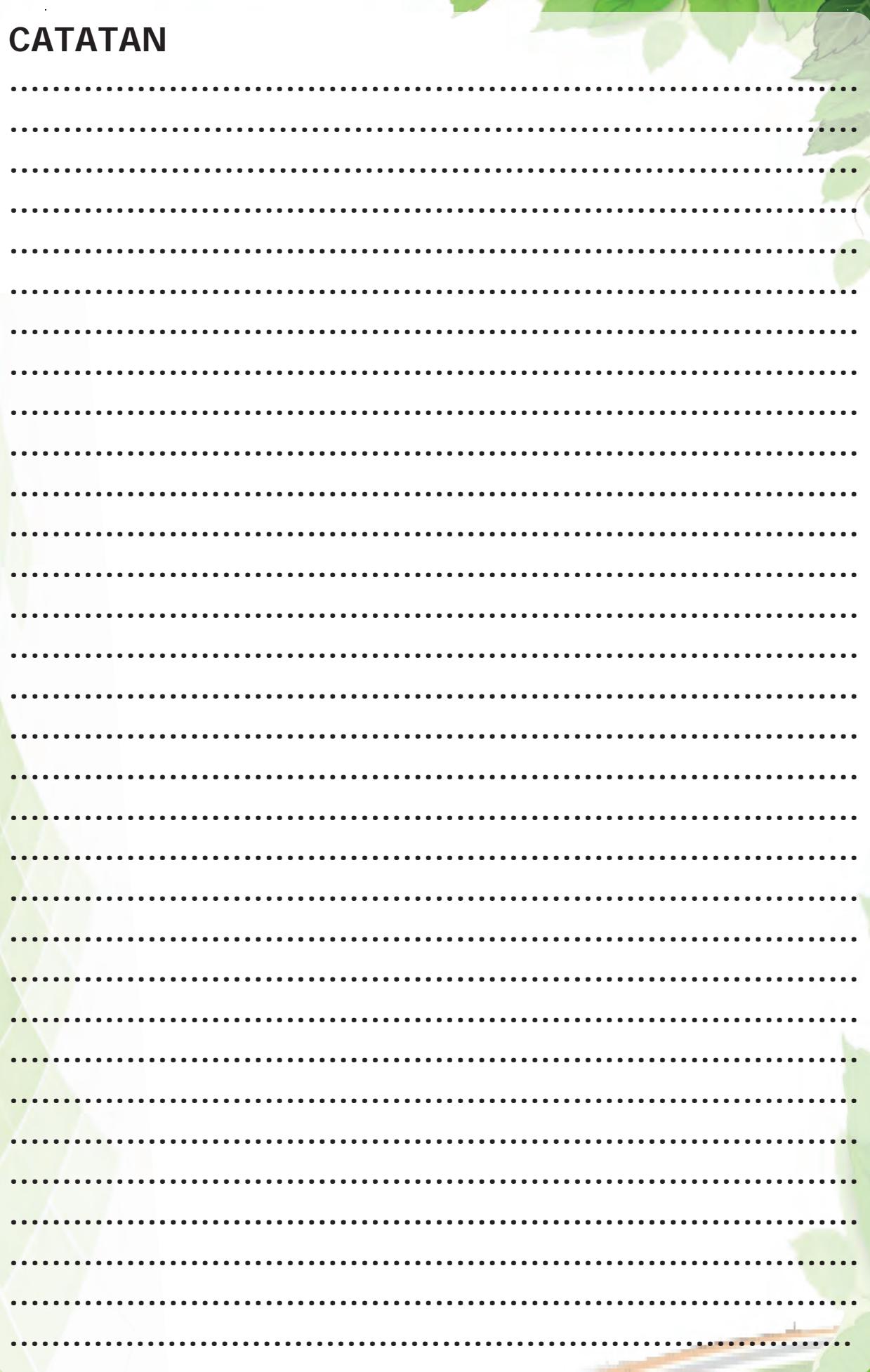
F.

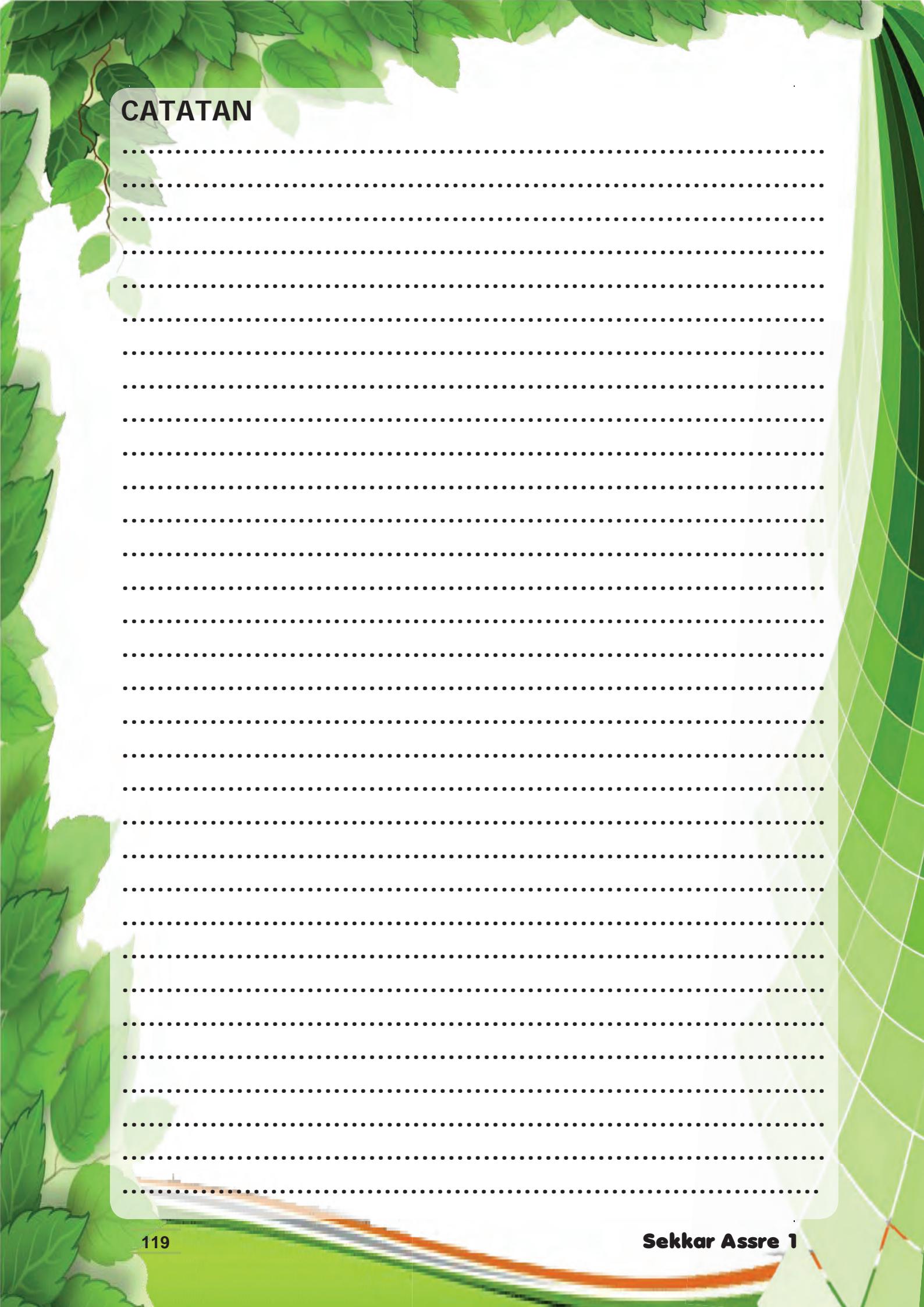
nyarè pole laghu madhurâ sè bâ'na
kataowè pas laghuwâghi èyađâ'na
kellas akor bân parèntana ghuru.

DAFTAR PUSTAKA

- Aminuddin. 1987. Pengantar Apresiasi Karya Sastra. Malang: FPBS IKIP Malang.
- Asmoro, Wirjo.1952. *Panyeddhâ'*, Jakarta: Kementerian PP&K RI
- Djojosuroto, K. 2004. Puisi: Pendekatan dan Pembelajaran. Jakarta: Nuansa.
- Eagleton, T. 2006. Teori Sastra Sebuah Pengantar Komprehensif. terjemahan Harfiah Widiawati dan Evi Setiarini, Yogyakarta , Bandung: Jalasutra.
- Efendi, S. 2002. Bimbingan Apresiasi Puisi. Jakarta: Bumi Aksara.
- <http://dwiajisapto.blogspot.com/2011/02/diksi-pilihan-kata.html>
 - <http://zindriasihlinati.blogspot.com/2013/05/diksi-atau-pilihan-kata.html>
- Kementerian Pendidikan dan Kebudayaan Badan Pengembangan dan Pembinaan Bahasa, 2012, Pedoman Umum Ejaan Bahasa Madura Yang Di sempurnakan. Edisi Revisi.
- Kementerian Pendidikan Nasional, 2011, Hasil Keputusan Konsinyasi Revisi EYD Bahasa Madura tahun 2013, Surabaya: Balai Bahasa Surabaya
- Lembaga Seni Budaya "La Asrè" 2005, kumpulan lagu-lagu Madura, Pamekasan Luxemburg, J.Van, dkk. 1992. Pengantar Ilmu Sastra. Jakarta: PT Gramedia.
- Moedani, 1948. *Tanoedhân* Jilid 1 – 4, Betawi, Welter Vreden
- Molen. S.Van Der, 1948, Ondar, jilid 1 – 2, Betawi, J.B. Wolters Groningen.
- Pradopo, R.D. 1990. Pengkajian Puisi Analisis Strata Norma dan Analisis Struktural dan Semiotik. Yogyakarta: Gajahmada University Press.
- RM, Yoyok DKK, 2007, Pendidikan Seni Budaya. Jakarta: Yudistira.
- Rosida, Lilik, 2007, *Gai' Bintang*. Sumenep: Dinas Pariwisata dan Kebudayaan Kabupaten Sumenep.
- Sastrodiwirjo, Oemar. 2008. *Tembhâng Macapat Madhurâ*. Surabaya: Karunia Sitomurang, B.P. 1983. Puisi Teori Apresiasi Bentuk dan Struktur. EndeFlores:
- Soedjito, Prof, Drs, 2002, Modul IND-A 08 Semantik Bahasa Indonesia. Jakarta: Departemen Pendidikan Nasional, Direktorat Jenderal Pendidikan Dasar dan Menengah, Direktorat Sekolah Lanjutan Tingkat Pertama.
- Tajib, Muh, 1986, Kumpulan Lagu-Lagu Madura 2. Pamekasan: -
- Tajib.M. 1986. *Malathe Sato'or*, Surabaya, Karunia.
- Tarigan, H.G. 1992. Dasar-dasar Kurikulum Bahasa. Bandung:Angkasa.
- Tim Pakem Maddhu. 2012. Pakem Maddhu (edisi 32). Surabaya : CV Karunia
- Tim Pakem Maddhu. 2012. *Pangajhârân Bhâsa Madhurâ Kembhâng Bhâbur 1* (edisi kedua). Jakarta Timur : Yudistira.
- Waluyo, H. J. 1987. Teori dan Apresiasi Puisi. Jakarta: Airlangga.
- Warsidi, Edi. 2009. Pengetahuan tentang Puisi. Bandung: Sarana Ilmu Pustaka.
- Wignjoamidarmo, Mas. 1909. *Baboeroeghan Bettjeq*. Batawi: Kandjeng Goevermen
- Wirjoasmoro, 1952, *Prama Sastra Madura*, bhâb Oca' sareng Okara, Kementrian Pendidikan Pengajaran dan Kebudayaan RI.
- Yayasan Pakem Maddu, 2008. Kamus Bahasa Madura-Madura-Indonesia, Surabaya, Karunia

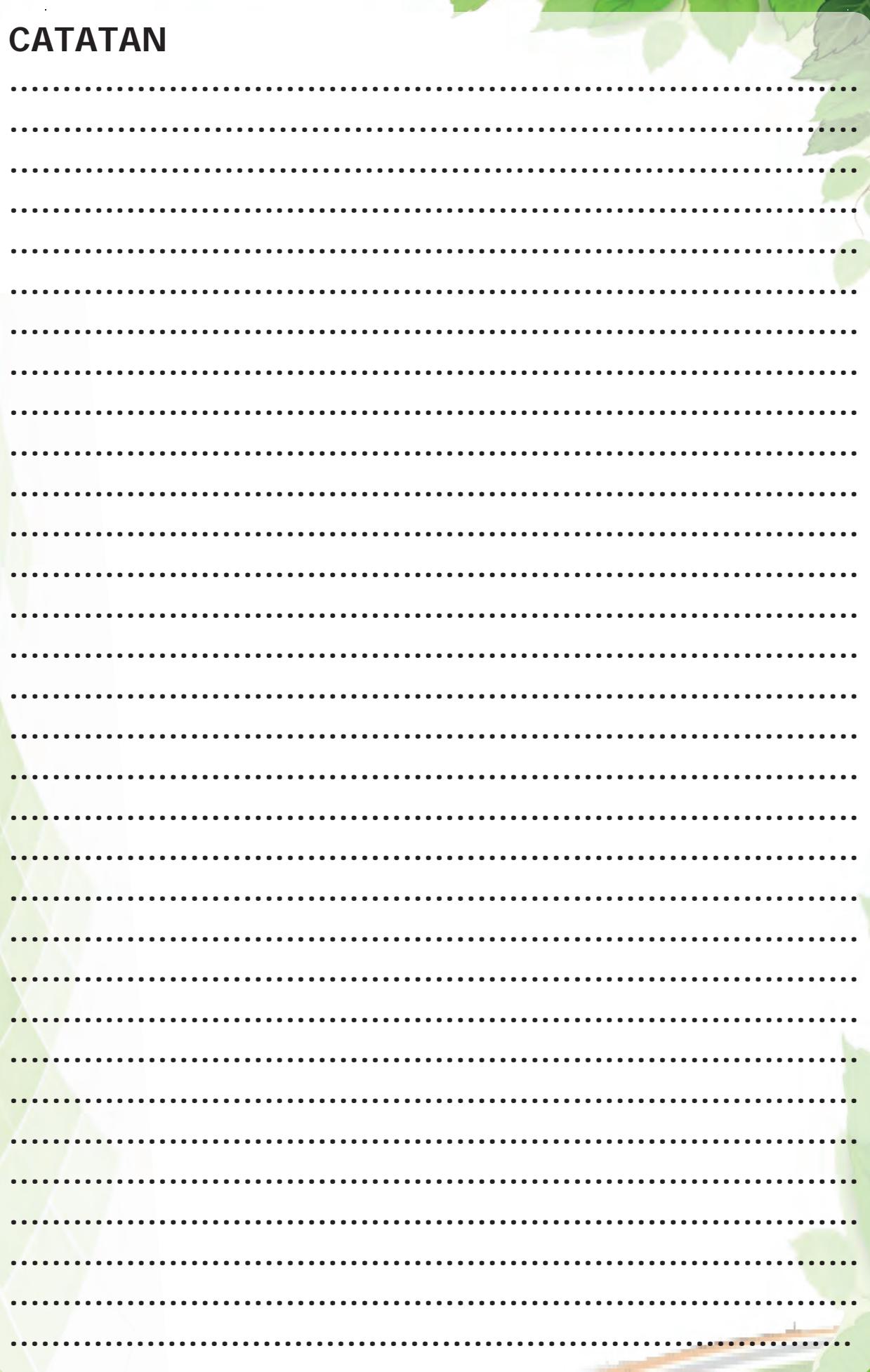
CATATAN

CATATAN

CATATAN

CATATAN

